

Kontakten

Ericsson
LM

Nr 4

1951

LM-ARNAS TIDNING

Kontakten

LM-arnas tidning

Ansvarig utgivare: Hugo Lindberg
Redaktör: Sigv. Eklund, tel. 453
Red.-sekr.: Sten Stomberg, tel. 457

Redaktionskommitté:

Herman Berglund, Vtv, tel. 475
John Ericsson, VvC, tel. 633
N Fredriksson, Vt 19, tel. 1319
H Nilsson, Vt 22, tel. 722

Lokalredaktörer:

K-R Staf, Ermi, tel. 83; E Hellström, Sieverts Kabelverk, tel. 319; B Westerlind, SER, tel. 344; S von Melsted SRA, tel. 211; M Steiner, Kabelverket, Älvsjö, tel. 31; B Larsson, Alpha, tel. 23; A Hofström SIB, P. Nyhult, Rifa, tel. 109; C G Löfgren, FÖB; E. Wandel, GR; U Swensson, Katrineholm; U Erling, Söderhamn; Å Bergman, Karlskrona.

Omslagsbild:

»Det är dubbeljubileum för mig», framhöll verktygsmakaren Karl Fredrik Larsson, Vt 15, då han fick mota minnesplaketten av direktör Helge Ericson.

Ur Innehållet:

Sida

500 LM-veteraner fick minnesplaketter	63
30 000 besökare vid 5:e LM-dagen på Skansen	67
Det var en gång. Ett bildsvep	71
Selt och hört	74
Selamatan — ett medel som hjälper mot allt	75
Utställningen på Skansen	76
LME koncernmästare i skytte	78

Överflyttad till New York

Revisor Sven Lagergren, HF, har den 1 oktober överflyttats till New York, där han kommer att biträda direktör Nils Sterner med handläggandet av koncernens frågor i västra hemisfären.

80 barn vid LM:s barnkoloni

Vid LM:s barnkoloni på den idylliska skärgårdsön Resarö har man i år kunnat bereda stärkande landsvistelse åt sammanlagt 80 barn. Den första omgången reste ut den 5 juni och avslutade sin sejour den 8 juli. Ett par dagar senare kom en ny laddning, som sedan fick njuta av frisk luft, bad och sol till den 17 augusti. Viktökningen per barn var mellan 1,5 och 2 kg och det är ju ett gott bevis på att trivseln varit allmän.

Monteringsavdelning i Danderyd

Telefonaktiebolaget L M Ericsson kommer att förlägga en monteringsavdelning till Danderyd.

För detta ändamål har hyrts de lokaler om 2 000 kvadratmeter, som tidigare disponerades av chokladfabriken Standard vid Friberga, beläget mellan Mörby lasarett och Danderyds kyrka. Till en början räknar man med att denna montageavdelning, som huvudsakligen kommer att syssla med hopsättning av telefondetaljer, skall ha en arbetsstyrka på 100 personer.

Hjälp till med att skaffa rum

Arbetskraftsbristen är på vissa avdelningar vid Huvudfabriken nästan katastrofal. Såväl på kontoren som verkstäderna behöver vi mer personal, men bo-

stadsbristen gör att nyrekryteringen inte kan ske i den omfattning, som är önskvärd.

Vi befinner oss i en svår situation och det är därför vi vänder oss till LM-arna själva för att med deras hjälp skaffa bostäder åt dem, som skall fylla luckorna så att full produktionskapacitet kan upprätthållas. Vi är övertygade om att det finns många LM-are som kan upplåta ett rum eller bereda plats åt en arbetskollega. Det behövs krafttag för att komma över denna svårighet. Men vi är övertygade om att LM-arna inte låter denna appell förklinga ohörd. Genom att hjälpa till med att skaffa bostäder hjälper Ni även Er själva och Era kolleger så att driften vid Huvudfabriken kan upprätthållas i en omfattning, som är nödvändig för allas försörjning.

Rumsfördelningen

tel. 1343.

Konstutfärder i Katrineholm

Katrineholmsgruppen av LM:s konstförening har anordnat en bussutflykt till Ökna säteri och Floda kyrka. Ett 40-tal deltagare hade antecknat sig och de motogs med stor välvillighet av grevinnan Cronhielm-Törneros och ingenjör Törneros, som visade sina värdefulla konstsamlingar. I Floda kyrka visade kontraktsprosten Ternstrand besökarna omkring, varefter färden ställdes till Himlinge pensionat där kaffe intogs.

En annan utfärd gjordes per cykel till Sjöholmsgodset där grevinnan Charlotte Lewenhaupt visade slottsflygeln med dess värdefulla inredning.

Vicepresident på besök vid Huvudkontoret

I slutet av juli gjorde Brasilens vicepresident João Café Filho en rundresa genom Sverige, varvid han bl. a. besökte L M Ericssons Huvudfabrik i Midsommarkransen, och gjorde en timplång rundvandring genom kontor och verkstäder. Nedanstående bild är tagen i demonstra-

tionsrummet och i främre raden ses fr. v. Sveriges minister i Brasilien, envoyé K R Thyberg, Brasilens minister i Stockholm, dr Antonio de Vilhena Ferreira-Braga, vicepresident Filho och ingenjör S O Englund. I den bakre raden fr. v. ingenjör P Tysklind, São Paulo, ingenjörerna O Ginstedt och T Hegert, vicepresidentens sekreterare dr Ildeo Ramos de Lima och direktör Erik Tysklind, São Paulo.

Direktör Helge Ericson överlämnar minnesplakett och gratifikation till lödaren Gustaf Ekman, Vt 19, på pressningsavdelningen.

500 LM-veteraner fick minnesplaketter

Telefonaktiebolaget L M Ericsson har firat sitt 75-årsjubileum och detta blev först och främst en veteranernas fest. Omkring 500 minnesplaketter delades ut till arbetare och tjänstemän vid koncernens alla företag. Dessutom fick 700 anställda med över 25 års tjänstetid en gratifikation på 250 kronor.

Vid Huvudfabriken i Midsommarkransen började högtidligheterna klockan åtta på lördagsmorgonen, då direktör Helge Ericson talade till de anställda på verkstadsavdelningarna genom högtalaranläggningen. Allt arbete avstannade omedelbart; stående vid maskiner och sittande vid arbetsbänkar avlyssnade ca 3 000 LM-are det tack direktör Ericson frambar till alla dem som medverkat till att sjuttiofemårsjubilarerna uppnått denna milstolpe. Han vände sig särskilt till

Det är i år 75 år

sedan Lars Magnus Ericsson startade den mekaniska verkstad, som givit upphov till den världsomfattande Ericsson-koncernen med över 13 000 anställda enbart i Sverige. Jubileet högtidlighölls den sista lördagen och söndagen i augusti med en rad festligheter vid de olika Ericsson-företagen och i samband med den 5:e LM-dagen på Skansen tillkännagavs att Telefonaktiebolaget L M Ericssons styrelse anslagit 1 miljon kronor att användas till personalens gagn.

dem som kan se tillbaka på en långvarig tjänst hos Telefonaktiebolaget och erinrade om att bolaget som en erkänsla för deras insatser överlämnar sin minnesplakett och en gratifikation till alla som varit LM-are i mer än 25 år.

Sedan talet förklingat och avslösts av högtalarmusik började plakettdelningen. I läghuset delade direktör Helge Ericson ut veteranutmärkelserna, medan direktör Hans Thorelli svarade för samma sysselsättning i höghuset. Direktör Ericson började i elverkstaden, fortsatte sedan till packrummet och hann före frukost även med att avverka pressarverkstaden. Samtidigt gick direktör Thorelli sin rond genom höghuset. Han började i transmissionsavdelningen och hann före frukostrasten även med styckeverkstaden.

Cheferna för en del av de utländska LM-företagen och några gäster framförde sina gratulationer till 75-årsjubilarerna vid en mottagning på direktörens. På bredvidstående bild ses fr. v. direktör J. Baden Ghjiben, direktör Erik Nyegård, höjesteretsagfärer Carl Ballhausen, generaldirektör Waldemar Borgquist, generaldirektör Håkan Sterky, direktör Victor Harboe Lund, direktör Sven Weber, direktör Hemming Johansson och telefondirektör Georg Irming.

hopsättningens tur, varefter han fortsatte till förbindningen, apparathopsättningen och ett förråd för att sluta i provrummet. Plakettutdelningsprogrammet var nu för direktör Thorellis del avslutat, men direktör Ericson fortsatte i utställningshallen. Där hade 22 tjänstemän samlats, som i år varit anställda i 25 år. Direktör Ericson erinrade om att plakettutdelningen till tjänstemän hittills brukat ske vid nyår, men med anledning av 75-årsjubileet var den framflyttad till en tidigare månad. Bland dem

Det var en mängd silverhåriga »oldtimers» med över 50 års anställningstid, som passerade revy. På några av verkstadsavdelningarna hade man ordnat med »podium» av lådor som plakettmottagarna fick tråda fram på vid överlämnandet, och under arbetskamraternas taktfasta applåder gav ledningens representanter dem ett tack genom en ärlig handskaning. Skulle man räkna ihop tjänsteåren för alla dem som mottog plaketter vid huvudfabrikens verkstad denna morgon skulle man komma upp till den nätta summan av över 10 000 tjänsteår. Inför detta imponerande tal svindlar nästan tanken.

Gott virke i snickeriavdelningens veteraner

Efter frukost fortsatte plakettutdelningen. Direktör Ericson hade alltså läghuset på sin lott, varvid han började i den

finmekaniska avdelningen, fortsatte till lackeringen, verktygsavdelningen, svärningen, grovmekaniska avdelningen och vid 11-tiden nådde han fram till snickeriet. Där finns några av de allra äldsta LM-arna och trots sin höga ålder gick den nära åttioårige Johan Lindqvist och 72-årige Ferdinand Pettersson spänstiga som ynglingar fram och hämtade sina plaketter. Då fanfarerna som en extra hyllning för veteranerna skallade genom lokalerna sträckte de på sig och lät tankarna glida tillbaka genom tiderna.

— Den dag jag började på LM var allt den lyckligaste i mitt liv, framhöll Johan Lindqvist, och jag hoppas kunna hålla på i många år ännu, fortsatte denna »kärngubbe», som tycks vara av prima virke.

Direktör Thorelli fortsatte efter frukostpausen sin vandring genom höghuset, varvid han började utdelningen på växelbordsförbindningen. Sedan var det relä-

Det var inte många som trodde att fru Linnea Östlund, Vt 30, har varit 25 år i bolagets tjänst, när hon med flickaktig gång trädde fram på »podiet» för att hämta sin minnesmedalj av direktör Hans Thorelli.

som fick mottaga plaketten märktes bl. a. cheferna för två av dotterföretagen, direktörerna Sixten Olstedt, Rifa och Herbert Ramstedt, Ermex och DKB.

Blev LM-are vid 5 års ålder

Sedan samlades plakettörerna i tjänstemannamatsalen där de bänkade sig kring kaffeborden. LME-orkestern under ledning av Eric Malmberg bidrog med glada toner och glättiga tongångar mötte man överallt vid borden där man underhöll varandra med gamla minnen. Direktör Ericson hälsade de närvarande välkomna, varefter han särskilt vände sig till frö-

Två glada 25-årsjubilarer har fotografen fångat vid kaffefesten i tjänstemannamatsalen. I mitten ses direktionssekreteraren, fröken M. Ågren och till höger om henne ingenjör Göte Fernstedt. Längst bort ingenjör Gösta Grönwall, som för många år sedan fått både plakett och guldmedalj.

Carl Hjalmar Brandt, född 1872, var den äldste LM-aren som deltog i kaffekalaset. Här intervjuas han vid mikrofonen av direktör Hans Thorelli.

Arbetarnas tack för såväl minnesplaketter som gratifikationer framfördes av A. Milton, Vt 30.

ken Elsa Maria Johansson. Hon är en av dem som funnits längst i Telefonbolagets fastighet, då hon redan vid fem års ålder flyttade innanför dess murar, närmare bestämt i portvaktsvåningen, där hennes fader residerade. Sedan kom hon i LM:s tjänst och det är hon fortfarande, fastän sviterna efter en spårvagnsolycka hållit henne hemma en längre tid.

Karusellprogram förhöjde stämningen

Till den otvungna stämningen vid kaffedrickningen bidrog i hög grad direktör Thorelli, som ordnade med ett »karusellprogram» med oförberedda intervjuer inför mikrofonen. Han började med att försöka finna nestorn bland de närvarande. Den ena efter den andra bjöd högre och till slut fann man att instrumentmakaren Carl Hjalmar Brandt, född 1872, avgick med segern. Direktör Thorelli presenterade brödratrio Blomkvist, resp. 71, 64 och 61 år gamla som varit LM-are i resp. 53, 48 och 40 år. Knut Blomkvist berättade att storebror August trots sin ålder är piggare än de flesta — fast han är född på sjusovaredagen — och vill fortsätta med att montera åskskydd, som han hållit på med sedan sitt tredje LM-år, d. v. s. i 50 år. I sin ungdom besatt August legendariska kroppskrafter och var en känd tyngdlyftare. Det är säkerligen dessa krafter som sitter i än.

Brödratrio med 165 LM-år bakom sig

En annan brödratrio, som kan ståta med ännu bättre siffror både vad ålder och anställningsår beträffar är Valdemar, Ludvig och Robert Ljungkvist, med sina 72, 70 och 69 år och med 57, 54 och 54 tjänsteår.

— Vi trivs utmärkt, sade de tre veteranerna, men våra barn arbetar på annat håll — det skulle bli för ensidiga famil-

jer annars, sade »äldermannen» Valdemar, som blivit specialist på signaljaccar efter att ha ägnat sina flesta LM-år åt dessa på Vt 39.

Spinnsidans äldsta blev LM-are 1918

Äldst bland damerna var 79-åriga fru Maja Johansson vid Kabelverket i Älvsjö. Hon har varit LM-are sedan 1918 och har vid sidan om haft en sjubarnsfamilj att sköta. De enda avbrotten i hennes anställningstid har utgjorts av ledighet vid barnsäng.

Ett speciellt jubileum firade verktygsarbetaren Frans Ottoson, som på jubileumsdagen varit anställd i exakt 52 år. Den 25 augusti 1899 fick 15-åringen jobb vid LM och sedan dess har han prövat på olika uppgifter. Nu slipar han hårdmetall på Vt 19.

Strax före klockan 1 började kaffefesten lida mot sitt slut. Men dessförinnan trädde A V Milton, Vt 30, fram till mikrofonen och framförde arbetarnas

tack för såväl plaketter som gratifikationer. LME-orkestern underströk med en kraftig touche och stämde sedan i med en utgångsmarsch.

73 veteraner vid Kabelverket

Vid Kabelverket i Älvsjö förrättades utdelningen av minnesplaketten av direktör Arvid Westling. Det var sammanlagt 73 veteraner som fick motta utmärkelsen jämte gratifikation och till ytterligare 30, som tidigare fått plaketten, överlämnades enbart gratifikation. Direktör Westling gick från avdelning till avdelning och överlämnade plaketterna, varvid han personligen tackade mottagarna för deras arbetsinsats. Det är till stor del tack vare Er, betonade direktör Westling, som det varit möjligt för företaget att fylla 75 år.

Av dem som varit anställda i 25 år eller mera hade alla mangrant mött upp. Det var endast fröken G Lundberg, som på grund av sjukdom inte kunde komma

Brödratrio Valdemar, Ludvig och Robert Ljungkvist har tillsammans inte mindre än 165 tjänsteår vid LM bakom sig.

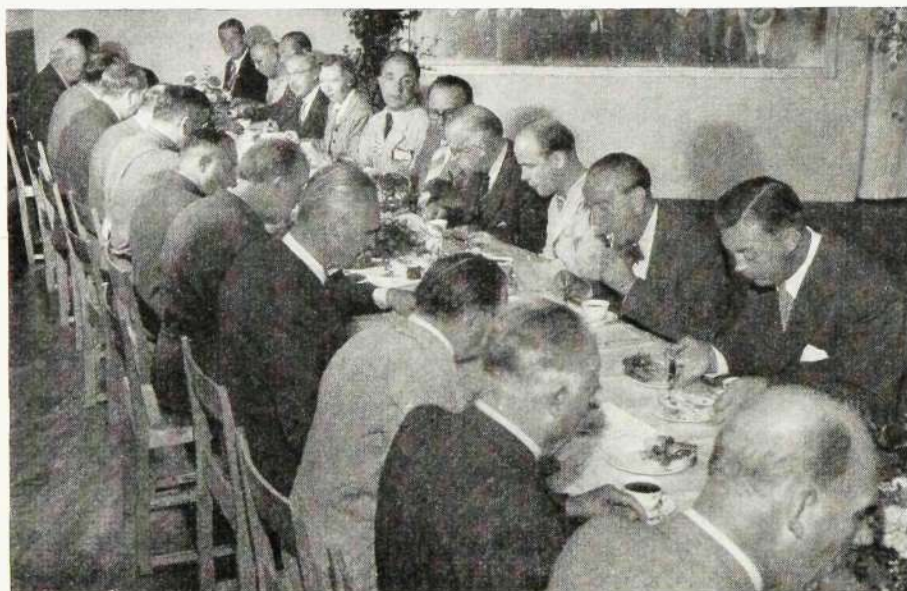
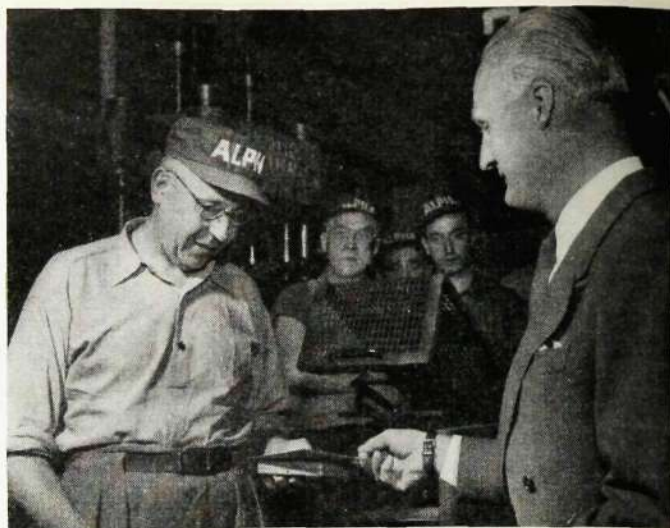
och hon fick ett besök i hemmet vid Huddingevägen, varvid plaketten överlämnades.

Tjugofem 25-åringar vid Telesignalfabriken

Det fanns sammanlagt 25 personer vid Telesignalfabriken i Gröndal, som har över 25 anställningsår bakom sig. Dessa veteraner samt avdelningscheferna samlades vid 9-tiden i tjänstemannamatsalen där kaffe serverades. Ingenjör Sten Åke Nilsson hälsade samtliga välkomna, varefter han i ett tal vände sig till de äldre medarbetarna och tackade dem för deras insatser. Därefter överlämnades gratifikationer till samtliga »25-åringar». Minnesplaketten överlämnades till 12 an-

»Vackert Knutte» ackompanjerade arbetskamraterna i korus när Knut Helge Jansson med sina 27 tjänsteår vid presseriet på Alpha fick sin plakett och gratifikation av direktör N. Kallerman.

På AB Alpha samlades »jubilarerna» i bolagets matsal. Längst f. h. ingenjör N. Blenning, SIF-ordförande och tredje man fr. v. är A. Wängelin, verkstadsklubbens ordförande.

ställda, huvudsakligen verkstadspersonal, då tjänstemännen förut erhållit plaketten i samband med att de varit 25 år i koncernens tjänst.

Goda exempel för den kommande generationen

Sammanlagt var det 27 som fick mottaga minnesplaketten vid AB Alpha. Direktör Nils Kallerman gick tillsammans med verkstadsledningen igenom de olika avdelningarna och överlämnade plaketterna till jubilarerna som sedan successivt anslöt för att slutligen hamna i matsalen. Direktör Kallerman betonade i ett anförande att den industriella expansionen varit större än någon tidigare generations. Genom sin individuella flit är jubilarerna goda exempel för den kommande generationen och gör både sig själva och företaget den största tjänsten genom att rycka med sig de unga i sin livsstil och ge dem den respekt för uppgiften som de alltid visat.

Därefter vidtog kaffedrickning. På ena långväggen i matsalen hade satts upp ett gruppfoto av personalen som hade

tagits 1935 och där de flesta plaketttöerna återfanns.

En pristävlan anordnades där det gällde att gissa vilket datum bilden tagits och bästa resultat uppnåddes av herr Vilhelm Andersson, som kom direkt från sjukbädden. Rätt datum var den 13 september.

I utställningen vid Huvudfabriken överlämnade direktör Helge Ericson minnesplaketten till Rifa-chefen, direktör Sixten Olsledi.

Jubileumshögtidligheterna vid Ermi

Jubileumsfestligheterna i samband med 75-årsjubileet började vid Ermi vid åttatiden på lördagsmorgonen då direktör Gösta Gerdhem tillsammans med verkstadschefen Nerlén och kamrer Averkmark gjorde en rundvandring till de olika verkstadsavdelningarna och delade ut plaketterna jämte gratifikationer till dem som varit anställda i företaget mer än 25 år. Det var på Ermi 44 personer som kunde se tillbaka på en så lång anställningstid. Av dessa har tjänstemännen tidigare erhållit minnesplaketten men nu utdelades den till 29 arbetare. Veteranerna tycks ha samlat sig på vissa verkstadsavdelningar, på hälslagningen kunde man räkna till icke mindre än 13 och på hopsättningen var också antalet imponerande. Dir. Gerdhem erinrade om minnesplaketten historia och framhöll att den instiftades i samband med Telefonbolagets flyttning från Thulegatan till Midsommarkransen, då den lämnades till dem som haft med nybygget att göra och varit lång tid i bolagets tjänst. Där-

(Forts. på sid. 80)

30 000 besökare vid

5:e

LM-dagen
på Skansen

Den femte LM-dagen på Skansen blev en publikfest av stora mått. Besöksrekord för året kunde noteras och såväl fritidskommitténs ledamöter som Skansen-ledningen sken i kapp med solen när de vid 1-tiden på söndagen lät blickarna glida ut över folkhavet vid Solliden och konstaterade att nära 10 000 personer hade samlats.

Redan tidigt på förmiddagen hade vändkorsen vid samtliga Skansen-ingångar snurrat för fullt. LM-are, deras anhöriga och den stora allmänheten hade, trots att ett par ihållande regnskuror kommit, mött upp i täta led för att övervara det

Närmare 10 000 personer hade samlats på Solliden när den 5:e LM-dagen öppnades. Bilden ovan visar en del av det imponerande folkhavet med Sollidenrestaurangen i bakgrunden.

Direktör Helge Ericson höll högtidstalet (bilden t. h.), varvid han anknöt till Telefonbolagets 75-årsjubileum.

Skansen-program som helt gick i L M Ericssons tecken.

Samtliga anställda inom koncernen hade fått ett kuponghäfte på 10 kronor i present till LM-dagen. Köplystna LM-are började därför nästan omedelbart, efter det stånd och försäljningsställen slagit upp sina portar, trängas kring diskarna för att se vad de kunde få för sina kuponger.

Solen bröt igenom vid öppnandet

Minuterna före det högtidliga öppnandet på Solliden blåste en frisk vind upp, som kom den mäktiga fanparaden på Skansen att slå ut med en fladdrande blå-gul fanfar samtidigt som solen bröt fram genom de regntunga molnen. När musikdirektör Eric Malmberg samlade LME-orkestern på musikestraden för att spela upp den av honom själv komponerade LM-marschen, glittrade solstrålarna i mässingsinstrumenten. Orkestern fortsatte sedan med några kompositioner av Wilhelm Peterson-Berger, varefter ordföranden i fritidskommittén, förman Karl Karlsson, hälsade de närvarande välkomna.

Direktör Helge Ericson höll därefter högtidstalet, varvid han anknöt till Telefonbolagets 75-årsjubileum. Det är ett helt kalejdoskop av händelser och en lång serie av märkesmän som träder fram när vi ser tillbaka på de 75 gångna åren, framhöll han. Han tackade de anställda för deras insatser och uttryckte en för-

hoppning om att man genom fortsatt gott samarbete skulle gå en ljus framtid till mötes.

Samtliga anställda inom koncernen hade fått ett kuponghäfte på 10 kr i present till LM-dagen. Här har fotografen fångat en köplysten skara, som trängs kring en disk.

1 milj kr till ändamål som gagnar personalen

Därefter tillkännagav verkställande direktören att Telefonaktiebolaget L M Ericssons styrelse såsom ett uttryck för uppskattning av de anställdas insatser beslutat anslå en miljon kronor att användas för ändamål, som huvudsakligen gagnar personalen. Av detta belopp har 450 000 kronor tillförts den stiftelse för resestipendier och andra bidrag för utbildning, som bildades 1946 till hufgäs-

Handbollsflickorna från Huvudfabriken och Svenska Radio AB drabbade samman i en hård match på planen framför Seglora kyrka.

Fritidskommitténs ordförande, förman Karl Karlsson, Vi 07, hälsade rekordpubliken välkommen.

Hälsningar per stålband framfördes från LM-medarbetare i olika delar av världen. Samtidigt med att talarna hördes, paraderade LM-flickor med respektive lands flagga. Här föres Indonesiens flagga över scenen av fröken Asta Svelder, Eba.

tande av 100-årsdagen av Lars Magnus Ericssons födelse. Därigenom uppgår denna stiftelse nu till 700 000 kronor. En del av dessa stipendier kan numera även sökas av telegrafverkets personal. 100 000 kronor av miljonen har tillförts bolagets stiftelse för främjandet av elektroteknisk forskning inom bolagets verksamhetsområde. Denna stiftelse kommer därigenom att uppgå till 350 000 kronor. 200 000 kronor har anslagits till en sjukhjälpfond för koncernens arbetare. Till denna fond kan efter överenskommelse mellan bolagsledningen och de olika verkstadsklubborna anslutas hjälpkassor på arbetsplatserna. Dessa kassors ändamål skall bl. a. vara att lämna bidrag till arbetare, som

kan vara i behov därav vid längre tids sjukdom. Slutligen har alla som arbetar i koncernens svenska företag sedan 25 år tilldelats gratifikation m. m. till ett sammanlagt belopp av cirka 250 000 kronor.

Direktör Ericson slutade sitt anförande med att uttala en förhoppning om att vårt företag skall visa sig mäktigt att såsom hittills taga del i den väldiga tekniska utveckling, som nu mer än någonsin präglar verksamheten inom telekommunikation och andra områden av vårt arbete. Om så blir fallet, sade talaren, går våra förhoppningar om en ljus framtid för oss alla, för vårt företag och alla dess anställda i uppfyllelse. Till sist utbringade direktör Ericson ett leve för

Telefonaktiebolaget L M Ericsson, som besvarades med kraftiga hurrarop.

Stålbandshälsningar och fanparad

Via stålbands och Solliden-högtalare sände medarbetare i den världsomfattande koncernen sina hälsningar till moderbolaget. Samtidigt med att de olika talarna hördes paraderade LM-flickor med respektive lands flagga. Från Sydamerika talade Carl Erik Lindeberg i Argentina, Sven O Englund i Colombia, Sven Friberg i Uruguay och Henry Borgström i Brasilien. Lars Mjöberg gav glimtar från Indien, Nils Sundevall hälsade från Indonesien och från Libanon talade Sven Olof Tonnaeus. En hälsning från Spanien framfördes av Manne Terelius. Talens rad avslutades med en hälsning från USA som framfördes av direktör Nils Sterner. Därefter följde en svensk fanparad av 11

Högtidligheterna på Solliden avslutades med svensk fanparad av 11 LM-flickor.

Folkdansarna från LM gjorde en bejublad uppvisning på dansbanan vid Bollnåstorget.

LM-flickor. Direktör Ericson utbringade ett leve för Sverige, varpå samtliga sjöng »Du gamla, Du fria».

»Elak gosse» lockade fram många skratt

Karl Gerhard gjorde en bejublad entré och minst 20 000 handflator smattrade frenetiskt, då han framträdde på Solliden till tonerna av »Hej på dej Du gamla primadonna». Den stygge garçonen började så snällt, kanske litet tamt med ett par äldre visor, för att så småningom bli allt vassare i tungan. Hans huvudnummer var en för dagen skriven LM-kuplett där han strödde sitt attiska salt över kända LM-are. Karl Gerhard beklagade att endast kort tid stött till hans förfogande för att skriva LM-visan, men då han är »kvick i vändningarna» blev det dock en kuplett som lockade fram många skratt.

Programmet på Solliden fortsatte med en konsert av LME-orkesteren, varvid det både krävande och omväxlande programmet som bolagets 50-mannaorkester svarade för blev rikligt belönat med applåder. Såsom solist medverkade Torgny Attersjö, som sjöng balladen om Sten Sture och Morgon av Eklöf.

Sångkören Mikrofon var »teaterbönder»

Vid Tingsvallen bröstadde LME:s teatersektion av med det grova artilleriet. De ambitiösa amatörerna hade tillsammans med LME:s sångkör »Mikrofon» givit sig i kast med Teuvo Pakkalas folkklustspel »Timmerflottare» med musik av Oskar Merikanto. Samtliga uppträdande visade

en storartad spelglädje och skilde sig med heder från uppgiften. Såsom kapellmästare fungerade Johannes Gohs och för regin svarade regissör Sven d'Ailly.

Medelst kulisser hade trollats fram en plan framför en bondgård. Här utspelades allt denna »händelserika» dag och ur det goda typgalleri, som framträdde fäste man sig särskilt vid Eric Nilssons festliga gestaltning av »Tok-Gusta», Inez Nilssons tolkning av marketenterskan Maja och Bertil Tordemarks smålistige bonde.

Rikliga applåder för teateramatörerna

Den nära två timmar långa föreställningen belönades med rikliga applåder. Och publiken instämde nog i direktör Ericsons tack till aktörerna då han efter sista »ridåfallet» trädde fram på »scenen» och överlämnade blommor till aktörerna.

Längst t. v. magister Gösta Knutsson. Här har han riktat en svår fråga till de tre lagen och ser fundersam ut då »hjärntrusterna» från Stockholm, Söderhamn och Karlskrona utan svårighet benade upp problemet. Vid mikrofonen bredvid ses Karl Gerhard i kuplett-sjungar-lagen och vid den tredje mikrofonen ungdomarna Bosse och Monica, som gjorde stor lycka i underhållningsprogrammet i det gröna i Sommarhagen. Längst till höger teateramatörernas stöttepelare, Inez Nilsson och Bertil Tordemark, med en del av den rika blomsterkörd, som de belönades med efter framförandet av folklustspelet »Timmerfloitare».

Anna-Greta Nyberg visade prov på sitt fenomenala minne. På bilden ovan framför direktörerna Helge Ericson och Hans Thorelli sina gratulationer till »Fru Minne».

LME:s folkdanslag med dess outtröttliga ledare, ingenjör Gunnar Persson i spetsen, gjorde en livligt uppskattad uppvisning på dansbanan vid Bollnästorget. Det dansades polskor från Östergötland, Småland och Fryksdalen och dessemellan stack man av med Kadrilj från Vessinge, Ränningen och Sappo. Att Folkdanser har ett djupt grepp om publikens hjärta fick man ett gott bevis på, då livliga applåder följde. Ingenjör Persson hade många järn i elden och från folkdanserna hastade han sedan ner till Gamla Tivoliområdet, där han svarade för de yngstas lekar. Han ordnade med ägglöpning och trebens-

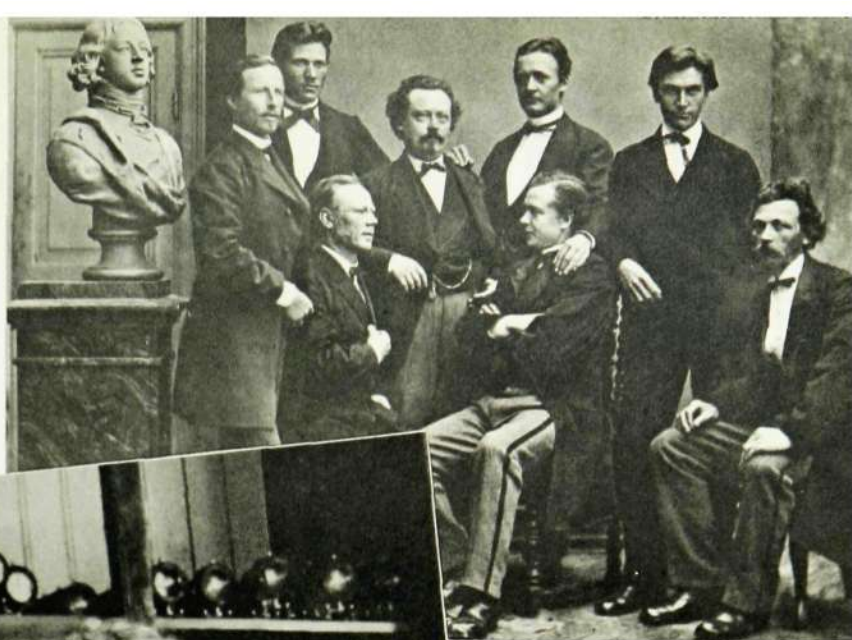
(Forts. på sid. 74)

Kapellmästare Johannes Gohs var flitigt i elden under hela LM-dagen. Som dirigent för LM-kören skördade han det största bifallet. Här överlämnar »blomsterflickan» Kerstin Sahlberg en vacker bukett till den outtröttliga musikledaren.

Det var en gång...

Ett bildsvep från
LM Ericssons
75-åriga tillvaro

De stipendiater, som 1875 reste ut på statens bekostnad för att se och lära, i bakre raden, andre man från vänster, ses mekanikern Lars Magnus Ericsson.

1895 års telefonmodell blev en banbrytande konstruktion, som gick ut över världen i hundratalsentals exemplar. Den kopierades av ett flertal telefonfirmor, men L M Ericssons originalmodell blev aldrig överträffad. Den höll sig i täten ett långt stycke in på 1900-talet.

En av de första telefonanläggningarna levererades till Evangeliska Fosterlandsstiftelsen 1878 och apparaterna hade det utseende som ovanstående bild visar. Den första telefonapparat, som konstruerades av L M Ericsson ses på bilden nedan. Apparaten såg dagens ljus år 1877, ett år efter det Lars Magnus Ericsson startat sin lilla verkstad vid Drottninggatan i ett rum och kök.

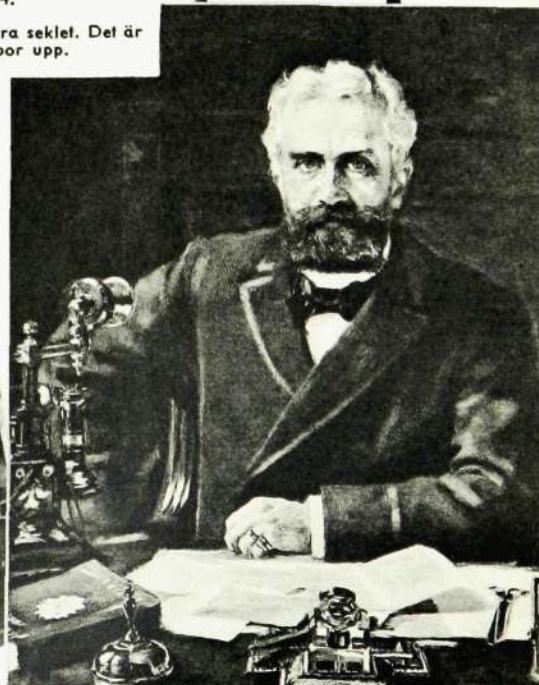
Lars Magnus Ericsson

fotograferad i ett modellrum på fabriken vid Thulegatan år 1886. Framför honom står en »nollställningsapparat» för automatiska växlar, som Lars Magnus Ericsson konstruerade år 1883.

Henrik Torsten Cedergren

avbildad vid sitt skrivbord ungefär vid samma tid. Framför honom står bl. a. en L M Ericsson-telefon, konstruerad år 1884.

En verkstadsinteriör från huset Thulegatan 5 från förra seklet. Det är växelbordsförbindningen år 1895, då den låg tre trappor upp.

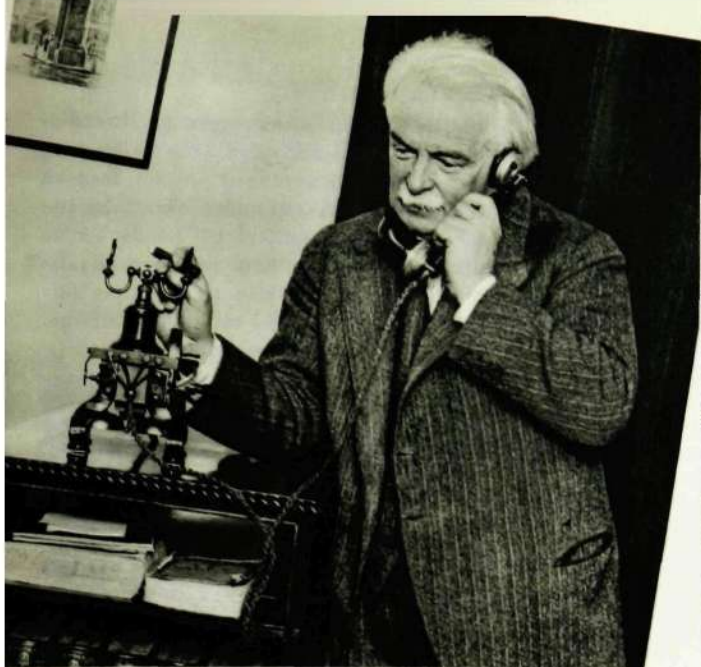
År 1883 bildade H T Cedergren Stockholms Allmänna Telefonaktiebolag, som 1918 sammanslogs med L M Ericsson & Co till Allmänna Telefonaktiebolaget L M Ericsson. Stockholmstelefon hade sina lokaler vid Malm-skillnadsgatan mellan Brunkebergstorg och Hamngatan. Telefonornet som sattes upp på dess fastighet har blivit bestående i den stockholmska gatubilden. Bilden ovan, som togs omkring 1885, visar tornet sådant det såg ut innan de fyra hörntornen kom till.

Bilden ovan t. h. visar katalogredaktionen hos Stockholmstelefon. Det är fröken Ingeborg Svanfeldt t. v. och fröken Thérèse Frisell t. h.

Därunder en interiör från L M Ericssons ritkontor strax efter sekel-skiftet. Vid brädet står ingenjör F Langton och i det övriga sällskapet igenkännes ingenjör Emil Ek, ingenjör Karl Agrén och ritkontorschefen Emil Björklund.

I början av år 1905 begynte Telefonbolaget lägga grunden till de omfattande anläggningarna i Mexico. Ovanstående bild är tagen detta år och visar nedläggandet av telefonrummor för Victoria Centralen i Mexico City. I gruppen t. v. ses bl. a. de båda pionjärerna K V Gerdhem (i plommonstop) och J Sitzerstatter (i halmhatt).

Många världsnotabiliteter har utväxlat viktiga samtal över Ericsson-telefoner. På bilden ovan t. v. ses den brittiske politikern Lloyd George strax efter andra världskriget vid sin LM-telefon.

Sådan var idrottsstilen för 55 år sedan. Bilden ovan t. h. visar Cykelsektionen vid L. M. Ericsson på en träningsutfärd år 1896.

Vid Göteborgsutställningen 1923 lärde L. M. Ericsson svenska folket att telefonera automatiskt. Där utställdes en jättstor automatisk telefonapparat, som var gjord i 8 000 gångers förstoring. Inuti apparaten var inmonterad en helautomatisk telefonstation för 500 linjer.

Huvudfabriken i Midsommarkransen började byggas 1938 och i november 1940 stod den färdig för inflyttning. Bilden t. h. visar en av verkstadsavdelningarna under byggnadstiden.

Strax efter det Huvudfabriken blev färdig fick den kungligt besök. Dåvarande kronprins Gustav Adolf gick under ett par timmars tid igenom verkstadsavdelningarna varvid direktör Hans Th. Holm fungerade såsom ciceron.

Bordtelefonapparaten har under årens lopp genomgått en mängd förändringar. Bilden längst bort t. v. visar 1901 års modell och bredvid ses 1909 års modell, som stod sig fram till 1922 då den försvogs med fingerskiva för automatisk telefonering (bilden nederst t. v.). Bredvid ses modellen från 1931, som gjorts i hundratusentals exemplar. Tillverkningen av telefonapparater är nu förlagd till filialfabriken i Karlskrona. På bilden t. h. ses några apparater av senaste modell färdiga för leverans.

Sett och hört

LM:s Enskilda Bank?

Sommarflanörerna på Nybroplan (ej att förväxla med kravallpubliken) spärrade med förvåning upp ögonen då de fick se en neonskylt, som avslöjade att LM öppnat bankkontor i hörnet av Birger Jarls- och Nybrogatorna. De initierade märkte dock omedelbart att de första sju bokstäverna i STOCKHOLMS ENSKILDA BANKS skylt dolts bakom en byggnadsställning.

Jubileumshyllning

Paris firade i år sitt 1 000-årsjubileum och detta måtte ha inspirerat en fransk firma att även hylla 75-årsjubilarerna LM Ericsson och dess nordiska fransmän. En LM-are på besök i Paris intygar att händelsen är sann och för att ytterligare styrka det hela tog han ovanstående bild.

Parisfirman hade på sin husfasad satt upp stora skyltar med LM och för att ytterligare understryka artigheten hade de låtit ett »E» ramla bort i det egna firmanamnet.

Femte Skansendagen

(Forts. från sid. 70)

kapplöpning och det tyckte barnen var så roligt att de aldrig ville sluta. Sedan kom trollkarlen »Calima» från Ermi och visade prov på sin fingerfärdighet och en otrolig förmåga att förvända synen på folk.

Underhållning i det gröna hette ett tims-långt program i Sommarhagen, som ingenjör Bengt Barkland vid Huvudfabriken svarade för. Här medverkade Karin Adamsson, Ermi och Karl Axel Axelsson, HF med sång och Olle Hellström, HF, med dragspel. Några ungdomar, Bosse, Monika, och Ann-Louise, respektive 9, 7

Chefsskiftet vid Sieverts

Direktör Georg Olsson, som vid halvårsskiftet avgick med pension från Sieverts Kabelverk, blev på den sista arbetsdagen varmt hyllad av tjänstemän och arbetare vid företaget. Bland annat uppvaktade Sieverts manskör med sång och utnämnde direktör Olsson till körens förste hedersledamot. På bilden ovan överlämnar generaldirektör Håkan Sterky vid Telegrafverket en blomsterhyllning till direktör Olsson medan byråchef Erik Svensson och den tillträdande Sievertschefen, Arvid Westling ser på.

och 13 år gamla, gjorde stor lycka med sitt obesvärade framträdande framför mikrofonen. Hade det inte varit andra attraktioner som påkallat uppmärksamhet, hade säkerligen ingenjör Barkland tillsammans med sina »artister» kunnat hålla på hur länge som helst, ty publiken trivdes i sällskapet.

Ja överallt var LM-are i farten. På planen framför Seglora kyrka spelades det damhandboll mellan lag från Huvudfabriken och Svenska Radio AB. Efter ett jämnt och omväxlande spel kunde Radiobolagets damer avtåga såsom segrare med 9 mål mot 8. På dansbanan vid Bollnäs-torget svarade Olle Hellströms trio för den gamla dansmusiken och sedan var det tid för final i korpmästerskapet i varpa. Det blev en hård uppgörelse mellan Erik Andersson och Göte Nilsson från Huvudfabriken. Den förstnämnda avgjorde det hela till sin förmån.

LM-arna hade god aptit

Även för den lekamliga välfärden var det väl sörjt. På Orsakullen svarade förplägnadslotter för utspisningen och den kokta skinka med legymsallad, som de serverade, hade strykande åtgång. Serveringarna vid Sollidsterrassen, Balderslund och Torslund var också välbesatta och de långa köerna framför korv- och fruktständerna skvallrade om att aptiten var god.

Sällsam frukt

Vid den varma söderväggen på Huvudfabriken har verkmästare Sven Fröderberg vid personalintagningen ordnat med en tomatodling för att under hösten ha livgivande »vitaminpiller» till hands. På tre plantor skördade han närmare 40-talet mogna frukter. Fröken B Jouchims försöker här ordna med ett »syndafall» genom att fresta med en tomat.

På kvällen var programmet koncentrerat till Solliden. LME-orkestern inledde med en konsertavdelning, varefter Rulle Nordström, ackompanjerad av kapellmästare Johannes Gohs, framträdde med solosång. Han sjöng »Lindagull» av Alfvén, blomsterarian ur Carmen och »Jag hör Dig sjunga» av Coates. Det var även nu »fullt hus» på Solliden och publiken tackade sångaren med livligt bifall.

Huvudfabrikens allvetare segrade i frågesport

Så var det klart för frågesport mellan lag från Midsommarkransen, och filialfabrikerna i Söderhamn och Karlskrona. Alla tre lagen fick kämpa på »hemmaplan» och stod hela tiden i telefonkontakt med varandra. Stockholmarerna Åke Larsåker, Alex Sandberg, och Tage Holmström tog plats på Sollidenstraden. Söderhammarerna Ingvar Jonsson, Birger Neij och Sven Schön hade tillsammans med ett 150-tal intresserade bänkat sig i Godtemplarhuset och karlskroniterna Gösta Fehrm, Allan Blixt och Sven Tage Pettersson hade samlats i Radiotjänsts studio i Karlskrona tillsammans med ett 20-tal supporters. Frågemagister Gösta Knutsson var ledare och det var både fyndiga och roliga frågor han satte hjärntruster från de tre fabrikererna på det hala med. Det var en spännande tävling och såsom segrade utgick Huvudfabriken med 32 poäng, närmast följd av Söderhamn med 30,5 poäng. På tredje plats kom Karlskrona med 30 poäng. Söderhammlaget låg på sista plats när trettonde och sista frågan återstod, men pressade sig här förbi karlskronatrion. Stockholmarernas ledning kunde aldrig hotas, ty allvetaren Larsåker visste nästan svaret på varenda fråga innan magister Knutsson hade talat till punkt.

SELAMATAN

— ett medel som hjälper mot allt

Selamatan är något speciellt för Indonesien. Det har hjälpt mig några gånger i svåra situationer under mina Java-år och givit mig mycken glädje i olika former.

Vad innebär då ordet SELAMATAN? Jag har många gånger tänkt fylla spalter i KONTAKTEN med prat om selamatan, men det måste finnas en orsak till detta, lika väl som det måste finnas en orsak att ordna med en selamatan. Nu finns det emellertid orsak att prata litet om detta magiska ord, ty LM i Bandung har för kort tid sedan ordnat en selamatan — och en ordentlig sådan blev det också, enligt brev och bilder, som nått oss.

Men innan jag går närmare in på LM:s selamatan måste jag berätta mitt första sammanträffande med denna ritual. Jag har nämligen fallit in i den indonesiska vanan och tar numera allting lugnt och utförligt.

Det var någon gång i början av 20-talet, som vi Java-svenskar fick det glädjande meddelandet att M/S Tisnaren från Göte-

Fru Anna-Greta Nyberg vid Huvudfabriken visade förbluffande prov på sitt fenomenala minne, varefter estraden intogs av LM-kören. Under ledning av kapellmästare Johannes Gohs framfördes med brio ett både krävande och omfattande program, som rönt livlig uppskattning. De välsjungande damerna Eva Alliman och Gertrud Gohs sjöng tre duetter, som klingade vackert. Såsom avslutning samlades LM-kören kring Stig Edström vid flygeln och sjöng ett potpurri ur »Teaterbåten» av Kern.

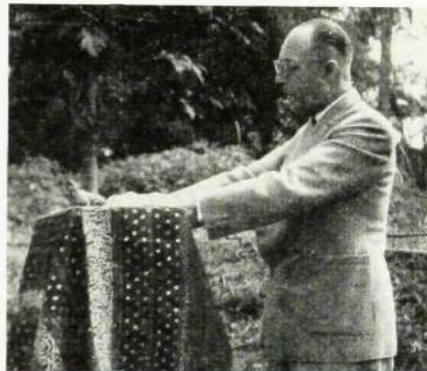
De yngre LM-arna fortsatte sedan till dansbanorna, medan de äldre började dragga sig hemåt. Bakom musikestraden på Solliden träffade vi, medan de sista konsertgästerna gjorde sig redo att bryta upp, den trio som kanske mer än några andra burit dagens tunga för Skansenarrangemangen. Det var fritidskommitténs arbetsutskott, bestående av kommitténs ordförande Karl Karlsson, ingenjör Alf Almgren och herr Nils Svensson.

— Ja, allting har gått bra, konstaterar de med ett belåtet grin. Vår tur med vädret höll i sig i dag med. Och nu är det dags att börja tänka på sjätte Skensendagen, framhöll den oförbrännerlige Karl Karlsson.

Chefsmontören Djimin har i 25 år varit LM:s trogne medarbetare i Bandung och detta jubileum celebrerades med en selamatan som LM stod för.

borg skulle angöra en del Java-hamnar. Och en vacker dag stävade den stora, vackra båten in i Tandjong Prioks hamn. Det var sjöfartshistoria, som skrevs vid detta tillfälle, ty Tisnaren var det mest eleganta och moderna motorfartyg, som besökt Java. Tidningarna skrev spalt upp och ner och lovordade de tekniska finesserna och uppehöll sig särskilt vid att 9 000-tonnaren ej hade någon skorsten.

Ingenjör Zandee vid kontoret i Bandung håller tal till de anställda, varvid han särskilt hyllade Djimin, som för 25 år sedan började vid LM:s montagearbeten i Gambir.

Men så hände något märkligt. Kulierna vägrade att gå ombord och utföra lossningen! Varför? Jo, en sådan båt måste vara förhäxad då den inte hade någon skorsten, påstod de. De hade visserligen sett motorfartyg förut, men de hade alla haft skorsten. Det hjälpte inte att man visade kulierna maskinrummet och förklarade att det inte drevs med ånga, som de annars var vana vid. Med hjälp av malajisk-holländsk-svenska ordböcker kunde man fastslå att kulierna trodde att SETAN = Duifel = SATAN bodde i båten och då förstär man att de var rädda av bara f-n.

Goda vänner vad skulle Ni gjort om ni fått f-n i båten, ja kanske t. o. m. som maskinist? Här hemma i Sverige hade Ni säkert inte klarat problemet men Tisna-

rens agent i Tandjong Priok visste råd. Han ordnade en selamatan och för den skull tillkallades en präst av landets lära samt anskaffades en del mat och dryck. Medan prästen »läste» bort SETAN ur Tisnaren fyllde kulierna sina magar med välfägnaden och då ritualen efter en timmes tid var genomgången kunde vinscharna sättas i gång och sedan dröjde det inte länge förrän Tisnaren var lossad.

Selamatan tillämpas vid alla tillfällen då man vill ha hjälp av goda krafter och vill betvinga onda. Många selamatanger har jag ordnat med för att få bort »smådjäklar» ur cylinderväljarna i Gambir, och när jag flyttat in i ett nytt hus eller när barnen kommit till världen i Soerabaja och Djakarta. Så småningom blev det ordning på cylinderväljarna och barnen har det gått väl i världen, så jag måste säga att det är välsignelse med selamatan.

Vid det här laget vet Ni säkert, ärade läsare, vad en selamatan är. Och som sagt LM har nyss givit en sådan under jubileumsåret för Djimin, vår trogne hjälpare i Bandung. Han har varit i vår tjänst i 25 år, är chefsmontör och började 1926 vid LM:s montagearbeten i Gambir. Själv hade jag glädjen att få ha honom i min tjänst till 1930 och när ingenjör Zandee övertog Bandung-kontoret stannade han gärna. Med selamatanen må Djimins steg lättas och vi hoppas få samarbeta med honom under många år ytterligare.

Nils Sundevall

Telefonhistoria från Karlskrona

— Vet Du vilken detalj det är som allra sist sätts fast på en telefonapparat innan den är färdig?

— ? ? ?

— Jo, det är handmikrofonen, som kommer på sladden.

I de stora hallarna vid Skansens Huvudentré var under sommaren anordnad en utställning såsom ett led i Telefonaktiebolaget LM Ericssons 75-årsjubileum. Utställningen tilldrog sig stort intresse och besöktes av cirka 175 000 personer. På LM-dagen noterades rekordpublik med ca 12 000 besökare.

Den stora utställningshallen med bildmontaget som visade LME-koncernens uppbyggnad. I förgrunden montern med telefax-apparaten. j

Sjuttiofem års telefonhistoria

Såsom ett led i firandet av Telefonaktiebolaget L M Ericssons 75-årsjubileum hade på Skansen i de stora hallarna nedanför rulltrappan vid huvudentrén ordnats en utställning, som belyste telefoniens och teleteknikens utveckling. Utställningen öppnades fredagen den 8 juni och var öppen varje dag under hela sommaren.

Den skiftesrika historia som bildar bakgrunden till Telefonaktiebolaget L M

Ericssons utveckling belystes här i bilder. Man kunde följa hur företaget vuxit från en liten verkstad om ett rum och kök vid Drottninggatan till en stor rörelse, som redan 1882 — 12 år efter starten — räknade 50 arbetare. Även därefter gick utvecklingen snabbt och till detta bidrog i hög grad tillkomsten 1883 av det av H T Cedergren grundade Stockholms Allmänna Telefon Aktiebolag, som blev en av verkstadens största kunder. L M Ericssons fö-

retag ombildades 1896 till aktiebolag och 1918 sammanslogs L M Ericssons och H T Cedergrens bolag. I dag är Telefonaktiebolaget L M Ericsson en svensk storindustri med en världsomfattande försäljningsorganisation. I L M Ericssons mångskiftande företag i Sverige och utlandet arbetar nu ca 25 000 personer.

Röd tråd band bokstavligt samman två tidsepoker

Företagets grundare ägnades på Skansen-utställningen en vacker hyllning i entréhallen, där hans byst stod uppställd. Den gamla tiden och den nya strålade samman under hans blickfång framför två kontorsinteriörer. Den ena var från 1878, då telefonen från LM gjorde sin debut i Stockholm, och den andra var ett kontorsrum av år 1951, utrustat med den moderna teleteknikens alla hjälpmedel. En röd tråd band i bokstavlig mening samman dessa två tidsepoker, ty på utställningen hade man kopplat ihop en telefonapparat från förra seklet med en som hade 1951 såsom tillverkningsår. Att det hördes bra i båda telefonapparaterna kunde utställningsbesökarna själva förvisa sig om, och förvåningen var allmän över att man kunde lyssna och tala i apparaten från den tid, då man i stället för ringsignaler påkallade uppmärksamhet genom att blåsa i en liten signaltrumpet.

De olika telefonapparaterna passerade revy

De olika telefonapparaterna från 1870-talet, med sina vackert utsirade och svängda former, till våra dagars bakelittelefoner passerade revy i den historiska avdelningen, där man även kunde följa handmikrotelefonens och fingerskivans utveckling. Det är säkerligen inte många

Den äldste LM-aren, 96-åriga verkmästaren Johannes Lelki, var med vid Skansenutställningens öppnande. Här tittar han på en telefon av 1881 års modell tillsammans med direktörerna Helge Ericson och Hemming Johansson.

som vet att Lars Magnus Ericsson redan år 1895 konstruerade en impulsgivare för automatisk telefonringning, vilken är föregångare till våra dagars fingerskiva.

De olika automatiska telefonsystemen fick utställningsbesökarna själva stifta bekantskap med i olika provstativ. De mest kända av L M Ericssons tillverkningar är det automatiska telefonsystemet med 500-linjersväljare. Det är ett av de automatiska telefonsystem i världen som nått den största spridningen. År 1923 introducerades det vid telefonstationen i Rotterdam. Hittills har 1¼ milj. linjer anslutits till detta system i de flesta av världens länder. Under såväl tropiska som arktiska klimatförhållanden fungerar systemet med stor säkerhet. I La Paz i Bolivia har en anläggning installerats, som är världens högst belägna telefonstation och ovan Polcirkeln, i Kiruna, ligger värld-

En faksimilapparat, som sänder och mot-tager bilder och text, är en av de nyheter, som sysselsätter telefonfabrikens stora laboratorier. Denna anläggning demonstrerades liksom en annan telefonnyhet, som väckte stort uppmående, nämligen »telefonsvararen». Detta är en inspelnings-apparat, som kopplas till telefonen. De meddelanden som intalats i telefonsvararen lämnas åt uppringande abonnenter.

»Fröken Ur» presenterades

Besökarna fick även göra bekantskap med »Fröken Ur» och de röster som döljer sig bakom några av de 14 språk, som denna lämnar tidsmeddelanden på i fyra världsdelar.

Genom bärfrekvenssystem öppnas möjligheter att utväxla ett stort antal samtal

används även för speciella kablar, s. k. koaxialkablar, som tillåter 960 samtidiga telefonförbindelser. På Skansens demonstrationsanläggning kunde man utväxla två olika samtal över samma ledning.

LME-koncernens rikhaltiga tillverkningsprogram

Verksamheten vid L M Ericsson är huvudsakligen inriktad på telefoni. Men fabriktionsprogrammet upptar även en mängd andra produkter inom teletekniken, där L M Ericsson genom sina nykonstruktioner förvärvat en framskjuten plats. De olika dotterföretagen: L M Ericssons Signal AB, L M Ericssons Försäljnings AB, L M Ericssons Driftkontroll AB, AB Ermex, L M Ericssons Mätinstrument AB, AB Alpha, AB Rifa, Svenska Radio AB, Sieverts Kabelverk och AB Svenska Elektronrör kompletterade utställningen med prov ur sitt rikhaltiga tillverkningsprogram.

(Forts. på nästa sida)

Ingenjör Gustaf Collberg visar på den övre bilden för direktör Hans Thorelli en av de ritningar som gjorts av Lars Magnus Ericsson.

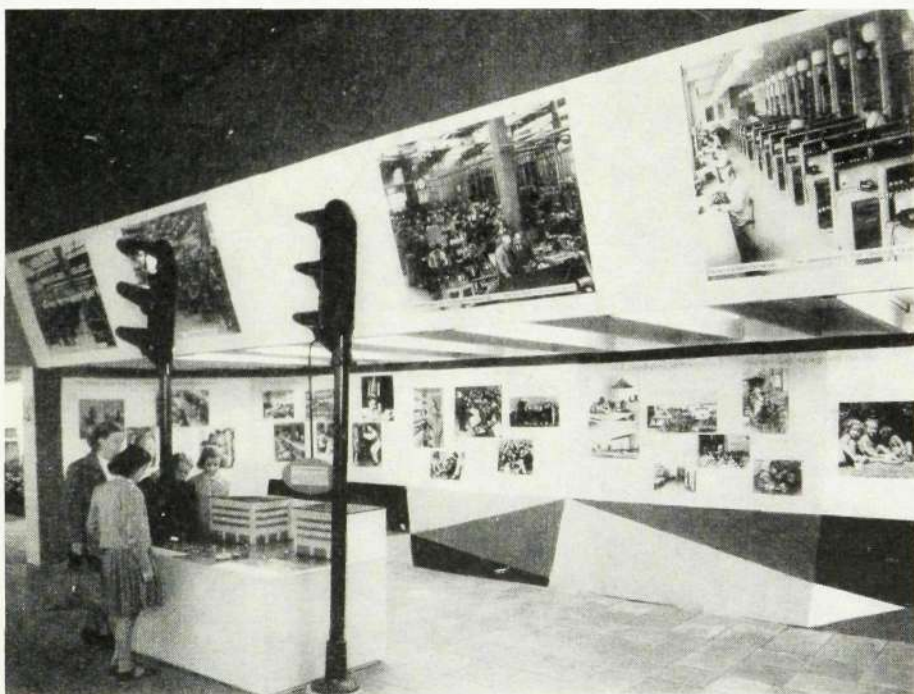
I närvaro av ett stort antal inbjudna öppnades Skansen-utställningen. Här ses direktör Helge Ericson tillsammans med generaldirektör E. Uppmark, t. v. och Argentinas minister Benito Pedro Llambi.

dens nordligaste automatiska telefonstation, utrustad med L M Ericssons 500-linjersväljare.

Robot, som varje minut avverkar 1 000 prov

Ett nyare automatiskt telefonsystem med 100-linjersväljare — kallat L M Ericssons XY-system — gjorde sin debut 1939 med öppnandet av en station i Kongsvinger i Norge. Detta system har fått allt större utbredning, framför allt för automatiska abonnentväxlar. Ett tredje automatiskt telefonsystem, som L M Ericsson nedlagt stort arbete på, är koordinatväljarsystemet. På Skansen-utställningen var en helautomatisk robot, som svarar för slutproven på koordinatväljarstativen, inkopplad till demonstrationsstativet för koordinatväljarsystemet. Varje minut kan denna robot avverka 1 000 provningar. Påträffar roboten ett fel, ringer alarmklockan, och på en lamptablå markeras felets art och läge i stativet. Hur tillförlitlig denna robot är kunde Skansen-besökaren själv övertyga sig om genom att »astadkomma» fel, som roboten fick leta reda på.

på samma ledning. Utvecklingen inom detta område har de senaste åren gått snabbt, och L M Ericsson har bärfrekvenstelefonisystem för luftledning på upp till 16 telefonkanaler. Samma system

Den signaltekniska avdelningen på utställningen tilldrog sig stort intresse. En modell av en gatusignalanläggning ses i förgrunden.

LME blev koncernmästare i skytte på rekordpoäng

Söndagen den 12 augusti i år var det synnerligen livligt på Söderhamns skjutbana. Fjölårets segrare i koncerntävlings lagtävlingen, Korporationsklubben LME, Skyttesekt, stod som inbjudare och värd för 1951 års koncerntävlingar i skytte.

Tre i det närmaste fullsatta bussar hade kvällen innan anlänt med skyttar och supporters från Stockholm, vilka av värdarna inkvarterats på olika ställen i staden. Samtliga koncernföretag i Stockholm voro representerade med tillsammans 70-talet skyttar och söderhamnarna ställde upp med ett 20-tal.

Tävlingarna gynnades av ett strålande väder, kanske solen dock var för stark ibland, och resultaten blev över lag rätt höga.

På den signaltekniska utställningen visades olika järnvägssignaler och en modellanläggning av ett gatukors med fordonsstyrda gatusignaler. På en vägg kunde man följa de utvecklingsskeden brandsignalanläggningarna genomgått. Bl. a. utställdes en självverkande klämtapparat för brandalarm, som tillverkades på 1860-talet och som var avsedd att placeras under en kyrkklocka. Den historiska exposén avslutades med en brandtelegrafapparat av L M Ericssons senaste utförande.

Den sociala verksamheten vid LME-koncernen är av gammalt datum och hade på Skansen-utställningen givits en framträdande plats. I bildmontage presenterades fritidsverksamheten, LM-idrotten, sjukvården och den omfattande studieverksamheten.

I lagtävlingen segrade LME med ny rekordpoäng 358, trots att i laget, som är förutannmält, ingick 3 stycken 5:e klassskyttar och endast en ur vardera 2:a och 3:e klasserna. Största möjligheten att nå hög poäng har ju de som skjuta i de lägre klasserna. Tvåa blev värdarna själva, som, trots arrangörsjakt och bekymmer, gjorde en stark skjutning. Söderhamnarna har vid de tre koncerntävlingar, som avhållits segrat en gång och blivit tvåa två gånger; den första gången på samma poäng som segrarna. Det vittnar om styrka och jämnhet.

LME erhöll 1:a inteckning i »Direktör Helge Ericsons vandringspris», 1:a inteckning i »Verkmästareskålen» samt en miniatyr av »Verkmästareskålen» som 1:a lagpris. Dessutom erhöll LME förmånen att få arrangera 1952 års koncerntävlingar i skytte.

I mästerskapstävlingen segrade för 2:a gången i rad John Sundberg, LME, med utmärkta 185 poäng. Finalomgången blev mycket spännande enär, när de båda skotten i stående återstod, Sundberg ledde över Söderhamns stora hopp, E Eriksson, med endast två poäng, vilket kan vara i knappaste laget om nerverna sviker. Nu tycks nog nerverna ha spökat, men inte för Sundberg, som fick två 4:or markerade, utan för Eriksson, som råkade få en bom jämte en 4:a. Saken var klar och Sundberg stod som koncernmästare för andra gången. Han hade därmed erövrat sin andra inteckning i den för mästerskapet uppsatta silverkannan. Efter att mästerskytten blivit vederbörligen hissad kunde arrangörerna avblåsa de väl genomförda tävlingarna.

Damidrotten på frammarsch

Årets koncernmästerskap för damer avgjordes på Huvudfabrikens idrottsplats varvid ett flertal goda resultat uppnåddes. Koncernmästare blev: Löpning 80 m: Siri Brunnfors, HF, 11,1 sek. Höjdhopp: Ellen Lieder, HF, 120 cm. Längdhopp: Siri Brunnfors, HF, 454 cm och Slungboll: Gun Persson, SKV, 38 m.

Korporationsstaffetten

i Katrineholm avgjordes i år på samma gång som stadsloppningen. I klass A, seniorer, 4x180 m vann LME:s första lag och satte nytt banrekord med tiden 1.34,2 min. Närmast följde LME:s andra lag. I damklassen 4x80 m startade endast ett LME-lag, som hamnade på tredje plats.

Söderhamn blev korpmästare i fotboll

LM-arna tog sin andra inteckning i följd i vandringspriset genom att besegra div. II-segrarna Marma Långgrör med hela 7-0 på Faxervallen. Segern får anses fullt rättvis då LM-arna var i besittning av betydligt större fotbollskunnande och enbart på snabbheten märktes en stor klasskillnad lagen emellan.

Efter matchens slut utdelades Korpförbundets guldplaketter. Det segrande laget bestod av G Jonsson, V Andersson, S Wåhlen, I Nyhrén, K Nilsson, K E Eriksson, G Nordström, T Jonsson, C Mattsson, H Ström och A Engström.

Prisutdelning förrättades av platschefen i Söderhamn, ingenjör E Olsson, i samband med en middag, som arrangerats i fabriken matsal. Det var ett synnerligen vackert prisbord med övervägande praktiska saker som utdelades.

Efter middagen och prisutdelningen följde en visning av fabriken, vilket högt uppskattades av stockholmskontingenten.

Slutintycket av arrangemangen är att söderhamnarna genomförde tävlingarna med en i det närmaste fulländad regi. Om man betänker, att man ordnat hållande regn på lördag kväll, så att ingen skulle fres-

De segriska LME-skyttarna K. B. Olsbro, B. Jernfalk, J. Sundberg, C. E. Waldenström och E. Bjurström.

LM-are på idrottsfärd till Finland

När högsommaren stod i sitt fagraste flor startade L M Ericssons idrottsklubb ett härnadståg i öster för att mäta sina krafter med Telefonföreningens Idrottsklubb i Helsingfors.

Överresan blev tack vare det vackra vädret mycket lyckad och även bussfärden mellan Åbo och Helsingfors gick undan värre. Lyckligt och väl framme i den finska huvudstaden mötte de finska värddarna och bjöd på lunch varefter eftermiddagen användes till träning och för att mjuka upp leder, som stelnat till under resan. Tennisspelarna satte omedelbart i gång på allvar vid Fiskartorpets utmärkta banor. Dagen avslutades med samkväm och dans i idrottsklubbens lokaler.

Dagen därpå möttes fri-idrottarna. Då de båda klubbarna möttes förra året vann finländarna överlägset och därför hade LM-arna knappast några segerfunderingar när de startade dagen. LM-flickorna visade sig emellertid ha den verkliga kamplusten och kom med flera överraskande segrar. Efter en mängd hårda och jämna kamper stod de våra som segrare med siffrorna 76—61. Även våra tennisspelare segrade överlägset och fick en andra inteckning i det uppsatta vandringspriset.

Såsom avslutning på tävlingarna var en fest anordnad på Telefonföreningens lunchrum med prisutdelning och dans.

tas vara uppe för länge, och strålände solsken och varmt under söndagen, samt att man inkvarterat sina svåraste motståndare, LME, på ett pensionat, där man firade dubbelbröllop till kl. 4 på morgonen, kan man knappast önska sig bättre ömtanke.

Resultat: *Huvudtävlingen*, Klass 5. 1. C E Waldenström, LME, 74 p, 2. V Sundin, SKV, 74 p, 3. K B Olsbro, LME, 73 p, 4. N Stenberg, SÖ, 72 p, 5. S Gustavsson, LME, 70 p.

Klass 4. 1. Å Lofström, LME, 72 p, 2. O Jartegen, LME, 72 p, 3. B Frunk, SÖ, 69 p, 4. E Erlandsson, SKV, 68 p, 5. E Elfven, SRA, 66 p.

Klass 3. 1. G Granstam, LME, 75 p, 2. E Bjurström, LME, 74 p, 3. G Olsbro, LME, 69 p, 4. H Björlenius, KV, 68 p, 5. K Lindgren, KV, 68 p.

Klass 2. 1. Ture Pettersson, ABA, 77 p, 2. A Nilsson, LME, 76 p, 3. G Dahlbom, SKV, 76 p, 4. A Tannfors, SKV, 74 p, 5. B Olofsson, ABA, 72 p.

Klass 1. 1. G Magnusson, SÖ, 78 p, 2. B Neij, SÖ, 78 p, 3. A Hedström, SÖ, 77 p, 4.

Våra idrottsflickor överraskade positivt vid klubbmatchen i Helsingfors mot Telefonföreningen. Margit Lööf överlämnar stafetten till Gertrud Schumacher.

Skytte i Katrineholm

LME:s skytteklubb i Katrineholm tog i år en andra inteckning i skytteveteranernas vandringspris i korpsskytte. För första gången hade ordnats med en särskild damklass, som räknade 5 deltagare från LME. Våra kvinnliga skyttar hade dock en svart dag och blev ej placerade. Skytteveteranernas pris har tävlats om sedan 1947 och LME fick sin första inteckning 1949. Skyttarna, som i år ordnade med den andra inteckningen var Robert Wenäll, Kh 51, klass I 93 p, Göte Ericson, Kh 52, klass II, 81 p och J P Lang, Kh 53, klass II, 80 p. Övriga LME-are, som kom med i prislstan var Åke Jurstrand, Khk, klass I, 93 p och Alef Carlsson, Kh 51, klass I, 88 p.

Den 30 juni hade LME:s skytteklubb sin vårskjutning med ett 30-tal deltagare. I damklassen segrade Margaretha Lundqvist, Kh 54 med 73 p. I den manliga klassen blev resultaten: 1. Göte Ericson, Kh 52, 100 p, 2. Alef Carlsson, Kh 51, 95 p, 3. Nils Lindvall, Kh 52, 94 p, 4. Alf Carlsson, Kh 51, 93 p, 5. Tage Andersson, Kh 52, 92 p.

I Jonsson, SÖ, 76 p, 5. G Fredriksson, SKV, 76 p.

Lagtävlingen. 1. LME, 358 p, C E Waldenström, kl. 5, 74 p, K B Olsbro, kl. 5, 73 p, J Sundberg, kl. 5, 67 p, E Bjurström, kl. 3, 74 p, B Jernfalk, kl. 2, 70 p, 2. Söderhamn, 336 p, 3. Alpha, 317 p, 4. Älvsjö, 310 p, 5. Sieverts, 309 p, 6. Radiola 306 p, 7. Rifa, 243 p, 8. SER, 237 p.

Koncernmästerskap. 1. J Sundberg, LME, 185 poäng, 2. E Eriksson, SÖ, 179 p, 3. G Gustavsson, LME, 177 p, 4. O Jartegen, LME, 171 p, 5. O Lofström, LME, 171 p, 6. E Elfven, SRA, 171 p.

Goda resultat vid klubbmatch på Mälarhöjden

Klubbmatchen i fri idrott, fotboll och tennis mellan L M Ericssons IK, Nymans Verkstäder och Sandvikens Jernverk gick i år på Mälarhöjdens Idrottsplats i Stockholm. Det är i år fjärde gången som klubbmatchen utkämpas och det var först i sista grenen — stafetten — som avgörandet föll. Sandviken segrade med 98 poäng tätt följt av L M Ericsson, som hade 96 poäng. Nymans Verkstäder uppnådde 66 poäng.

I fotboll visade sig Sandvikens spelare vara de bästa, men de våra bjöd i år på ett betydligt hårdare motstånd och matchen LME — Sandviken slutade med 1—1. LM besegrade Nymans med 3—1 och Sandviken besegrade Nymans med 6—1.

Våra tennisspelare, som förra året noterade ett svidande nederlag överraskade positivt och besegrade Nymans med 4—1 och Sandviken med 3—2.

I fri idrott noterades flera goda resultat. Bl. a. löpste Sandvikens landslagsflicka Nell Sjöström 80 m på 10,4 och noterade 4,96 i längdhopp. Men vår egen Siri Brunnfors låg inte långt efter med respektive 11,2 och 4,31. Vår nye storlöpare G Ulriksson sprang 400 på 52,3 och gamle kämpen K E Ekman hade 12,01 i kula.

LME vann Djulöstafetten

Katrineholmsfabriken ställde upp med två lag i Djulöstafetten. Det blev en hård och jämn kamp där lag I från LME bärgade segern före SKF. Stafetten omfattar 5 sträckor, terränglöpning 2 000 meter, cykelåkning, kanotpaddling, simning och hinderlöpning. På sista sträckan ledde SKF med närmare 50 meter men Eric Kempinsky, Kh 54 LME-lagets slutman arbetade sig fram till ledningen och vann.

Koncernmästerskapen i 5-kamp

för seniorer och oldboys har i år ordnats av Katrineholmsklubben. Tävlingarna hölls på Ekensbergs idrottsplats och sammanlagt 10 deltagare ställde upp. I seniorklassen blev G Ulriksson, HF koncernmästare med 2 205 p. närmast följd av Birger Arvidsson, SKV med 2 033 p. För sjätte gången å rad blev Börje Rosell, HF koncernmästare i oldboyklassen med 1 856 p.

Katrineholmssimmarna på 4:e plats

Katrineholms Korporationsidrottsförbund och Katrineholms Simsällskap har anordnat lagkappsimmningar för korporationer vid Duveholmsbadet. Katrineholmsfabriken deltog med ett 10-mannalag, som simmade 25 meter vardera. Laget stannade på fjärde plats på tiden 3.12,1 min.

Verkskyddets utbildning

De kurser som verkskyddet lagt upp vid LME har utan tvivel berikat mig en hel del. Jag har själv utövat sjukvård i praktiken och gått igenom sjukvårdsutbildning som lagts upp av civilförsvaret. Men det program som LME ordnat med är enligt mitt förmenande det bästa. Jag har därför tagit mig friheten att från manskaps synvinkel göra en liten översikt av gjorda iakttagelser.

De flesta deltagarna har givetvis gjort uppoffringar beträffande tid, varför man måste förstå den känsla av tvång som i vissa fall gjort sig gällande. Icke desto mindre har arbetskamrater på verkstaden, som icke deltagit i kurserna, visat intresse för saken, därför att de inse vikten av effektivt verkskydd. Detta är stimulerande, och då det gäller sjukvårdstjänsten, vilken under fredstid har praktisk betydelse, bör man gå mera på djupet än vad fallet varit hittills. Tyvärr medgav icke tiden repetition i förbandsläggning med mitella, spjälförband m. m. Några verkligen intresserade för sjukvård finns, och dessa vill under hösten gärna fördjupa sin kunskap om instruktörer ställs till förfogande.

Inte under någon av de kurser, i vilka jag förut deltagit, har så givande föredrag förekommit som vid dem som ordnats vid LME. De föredrag som dr Walo von Greyertz höll har allmänt intresse, varför de bör hektograferas och tillställas varje deltagare i verkskyddskurserna. Såsom exempel kan nämnas hans anvisningar att hämma panik, för att inse värdet av föredragen.

Det måste medges att icke alla verkstäder ha sådana resurser som LME förfogar över. Ej heller har ledningen vid alla verkstäder visat ett sådant personligt intresse som kom till synes under kurserna vid LME.

En sak som jag iakttog är, att ett visst »inferiority complex» gjorde sig gällande. Det är icke gott för alla, att med ens bli ställda öga mot öga med höga vederbörande, och frågan som då envar ställer sig blir: Hur skall jag uppträda? Om vi går utifrån, att det vid övningar av detta slag är det gemensamma bästa som måste komma i förgrunden borde någon vid början av kursen föreslagit, att tilltalsordet sinsemellan, under övningarna, är *DU*. Någon risk synes inte föreligga, att någon missbrukar detta så, att en underordnad utan vidare titulerar till exempel verk-

Plakettutdelningen

(Forts. från sid. 66)

efter utdelades plaketten till tjänstemän som varit 25 år i bolagets tjänst och nu har man tagit steget fullt ut och lämnar den till alla som varit 25 år i företaget.

Efteråt samlades »25-åringarna» i tjänstemannamatsalen varvid direktör Gerdhem hälsade alla välkomna till kaffet och tårtan. Man berättade gamla minnen för varandra och erinrade sig roliga episoder som utspelades för mer än 25 år sedan. Verkstadsklubbens gamla ordförande, Elof Andersson, framförde plaketterernas tack.

Rifas ålderman fick plaketten på sjuksängen

Vid Rifa var det sammanlagt tre plaketter. Direktör Sixten Olstedt fick sin plakett i Utställningen vid Huvudfabriken. Men dessförinnan överlämnade han veteranutmärkelsen till fru Söderberg i direktionsrummet på Rifa. På vägen till Huvudfabriken passade han på att besöka verkställare Leonard Eriksson, som sedan en tid tillbaka ligger till sängs på S:t Görans sjukhus, varvid direktör Olstedt överräckte plaketten till åldermanden vid Rifa.

Direktör Thorelli jubileumstalade i Katrineholm

Jubileumsfestligheterna vid Katrineholms-fabriken ägde rum fredagen den 24 augusti. Direktör Hans Thorelli talade till de anställda under frukostrasten via högtalaranläggningen. Han gav en del historiska glimtar och slutade med att tacka de medarbetare, som varit i bolagets tjänst i många år. I Katrineholm finns tre veteraner med över 25 tjänste-

skyddsledaren eller andra ledare med *Du*. Men det verkar stimulerande på den underordnade om han får höra en chef spontant utbrista: »Hör *Du*, tag befälet över detta bärslag och hämta en skadad på avd. 13.»

Det är icke heller nödvändigt, att ge deltagarna en översvallande eloge. De vet och känner sina »svagheter» — eller skall man kalla det underlåtenhet i vissa fall — vare sig det nu är beroende av arbetets tunga, som föregått övningarna, eller av andra orsaker. Direktör Helge Ericssons personliga närvaro och hans erkännansamma ord gjorde mer för att sporra intresset än den mest smickrande kritik. Till sist en undran; skulle det inte kunna ordnas med en gemensam träff i LM:s matsalar. Det är nog inte enbart ledningen, utan även »manskaper» som önskar »komma tillsammans». Kanske en sådan träff kunde ge inspiration för kommande kurser, till gagn för verkskyddet vid LME?

Observer

Pristävlan

Nedanstående bokstäver satte myror i huvudet på vår chifferexpert. Men Ni listtar naturligtvis ledigt och lätt ut vad som döljer sig bakom de omkastade tecknen.

AA D EEE F G JJ KK N O PP RRRR S
TTT UU X

I förtroende kan vi dock tala om att det gäller att få fram en yrkesbeteckning som förekommer på LM.

Den först öppnade rätta lösningen får 10 kronor. Lösningarna skall vara redaktion till handa senast den 30 oktober.

Hur många flygkilometer

I förra numret av *KONTAKTEN* inbjöd vi våra läsare att gissa hur många flygkilometer LME-koncernens medarbetare avverkade förra året. Det var en ganska hög siffra — 1 500 000. Den som hade gissat bäst var ingenjör Lennart Blom, CIA, som stannat för 1 600 000 flygkilometer. Vi gratulerar till segern och får samtidigt meddela att priset utgöres av en flygbiljett på någon av SAS inrikeslinjer till Malmö, Göteborg eller Sundsvall.

år, verkställare W Eriksson, ingenjör B Lundgren och förman G Åkerberg och till dessa överlämnade direktör Thorelli gratifikationer.

Plakettutdelningen vid FÖB

I Kungstornet vid L M Ericssons Försäljningsaktiebolag svarade direktör Tore Ericsson för utdelningen av plaketter och gratifikationer. Sammanlagt finns vid FÖB 24 man som varit anställda över 25 år och samtliga dessa erhöll gratifikation. Till sju montörer överlämnades minnesplaketten, medan tjänstemännen tidigare erhållit denna utmärkelse.

Ermex-chefen 25-årsjubilerar

Vid Ermex var det förutom chefen, direktör Herbert Ramstedt, förmännen Evert Lundin och Tage Ekstedt, som varit över 25 år i koncernens tjänst. Till dessa överlämnade direktör Ramstedt gratifikationer på Ermex kontor, samtidigt som han höll ett litet tal till dem. Förman Lundin fick även mottaga minnesplaketten medan Tage Ekstedt fick denna redan förra året.

Gratifikationer vid Sieverts Kabelverk

Vid Sieverts Kabelverk finns 165 tjänstemän och arbetare som har mer än 25 tjänsteår i företaget. Samtliga dessa erhöll i samband med 75-årsjubileet gratifikationer och dessa delades på kontoret ut av direktör Nils Nymanson.

FRÅN FÖRETAGSNÄMNDERNA

Telesignalfabriken Gröndal.

Sammanträde den 29 maj 1951.

Fem förslag hade inlämnats sedan föregående sammanträde. För fyra av dem lämnades ersättning med sammanlagt 250 kr.; det femte förslaget ansågs ingå i förslagsställarens normala arbetsuppgifter, varför någon ersättning inte kunde utbetalas för det.

Centralographen

Bolaget installerade de första centralographanläggningarna år 1933. Centralographen är nu ett av de största tillverkningsobjekten vid Telesignalfabriken, nämnde hr Kühn i ett anförande om denna produkt.

Centralographen är ett instrument, som användes för driftskontroll. Den står via ett ledningsnät i kontakt med ett antal maskiner och registrerar arbetsförloppet vid dessa på ett tidsindelad diagrampapper. För varje maskin finnes en kolumn på detta diagrampapper, och när maskinen är i arbete ritas en linje i ifrågavarande kolumn på diagrampapperet. Ett avbrott i linjen visar alltså, att maskinen icke varit i arbete under ifrågavarande tid. På så sätt kan man alltså centralt kontrollera, att arbetet förlöper utan avbrott vid de olika maskinerna, vilket är betydelsefullt särskilt vid helautomatiska maskiner.

I industrier med icke helautomatiska maskiner finnes vid varje maskin en fingerskiva, där varje siffra enligt en för maskinen fastställd kod anger orsaken till ett stillestånd. När arbetaren slår en siffra på fingerskivan, registreras denna i samma ögonblick på centralogrammet, och driftsledningen får på så sätt omedelbart reda på orsaken till stilleståndet. Centralographen har hittills fått sin största användning vid textilfabriker, järnverk, sågverk, pappersbruk och kvarnar. Centralographanläggningar har leve-

rerats till bl. a. flertalet europeiska och sydamerikanska länder.

Introduktion av nyanställda

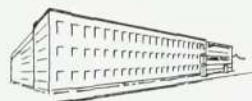
De nyanställda på kontoret får i regel en muntlig kommentar till tjänstebestämmelserna, meddelade hr Brunskog som svar på en fråga av hr Engström. Någon på den avdelning, där den nyanställda skall tjänstgöra, får sedan introducera den nykomne på arbetsplatsen och på olika sätt hjälpa honom till rätta. Introduktion tillgår på liknande sätt på verkstaden, sade hr Lagerstedt. På grund av den stora rörligheten på arbetsmarknaden är det emellertid inte möjligt att ägna så mycket tid åt varje nyanställd, som annars vore önskvärt.

Hr Lindberg framhöll, att så mycket omsorg som möjligt borde ägnas åt att intrassera den nyanställda för det arbete, han skall utföra, och att introducera honom i den nya miljön. Hr Andersson ansåg, att en introduktionsbroschyr för Telesignalfabriken här kunde vara till god hjälp. Det överenskom, att behovet och lämpligaste utformningen av en sådan broschyr skulle utredas till ett kommande sammanträde.

Studieresa för personalen

Önskemål hade framställts från verkstadsklubben om bidrag från bolaget till en studieresa för personalen. Det torde vara svårt för en större grupp att få tillträde till någon industri, framhöll ordföranden. Om bolaget lämnade stöd till en sådan gruppresa till främmande industrier, måste vi också taga emot grupper från dessa industrier, när de vill se våra anläggningar, framhöll hr Thorelli. Det har vi emellertid inte möjlighet att göra. Han ansåg det lämpligare att ordna med en nöjesresa, vilket förekommit även vid andra arbetsplatser.

Ett ur kommer att uppsättas på fabriksgaveln, meddelade ordföranden med anledning av att önskemål framförts om detta. Tillvaratagande av spillolja på verkstaden diskuterades i korthet. Ytterligare något kärl för spillolja och särskilda kärl för använd varnolen kommer att anskaffas, omtalade hr Lagerstedt.

AB Ermi.

Sammanträde den 15 maj 1951.

Tolv förslag hade behandlats av förslagskommittén sedan föregående nämnds-sammanträde. Fyra av dem skulle emellertid utredas ytterligare. Av de åtta förslag som färdigbehandlats, lämnades ersättning för sex med tillsammans 200 kr. För två förslag kunde någon ersättning ej lämnas.

Ermis bokslut

Arbetsstillgången har under det gångna året varit god, kunde hr Avermark konstatera i sin bokslutsöversikt. Faktureringen uppgick till nära 18 milj. kr. och företaget har nu order, som skall utföras, motsvarande ett helt års arbete vid bolaget. Årsvinsten uppgick till ca 260 000 kronor sedan en avsättning på 0,5 milj. kronor gjorts till pensionsstiftelsen för att täcka de pensionsförpliktelser, som åvilar bolaget. Avskrivningar på maskiner och inventarier har verkställts liksom tidigare, och deras bokförda värde är fullt betryggande. Varulagret har värderats efter något försiktigare principer än tidigare år.

Trivselsfråga

Vid omflyttningar inom en verkstadsavdelning är det väsentligt att hänsyn tas till de arbetare, som beröres av flyttningen, framhöll hr A. Carlsson. Om en arbetare förflyttas utan att vara på det klara med orsaken till det hela, uppstår lätt irritation. Även vid inköp av maskiner är det ofta lämpligt, att arbetaren får göra sin röst hörd. Det kan ibland bli nödvändigt att snabbt företaga en omflyttning, sade hr Nerlén. I ett sådant fall kan meddelande givetvis ej lämnas någon längre tid i förväg, men annars brukar nog frågan diskuteras med de berörda arbetarna, innan en ändring sker, framhöll han.

Kabelverket i Älvsjö.

Sammanträde den 31 maj 1951.

Sedan föregående sammanträde hade 11 förslag behandlats. För åtta av dem utbetalades ersättning med tillsammans 475 kronor. Tre förslag skulle ytterligare utredas.

Arbetstiden för f.d. skiftarbeterskor

Det finns en grupp f. d. skiftarbeterskor i spinnhallen, som nu arbetar på ordinarie arbetstid men som önskar få arbetstiden ändrad, så att den sammanfaller med förmiddagsskiftet, meddelade hr E. Karlsson. Eftersom önskemålet var enhälligt och avsåg en begränsad grupp, ansåg ordföranden, att arbetstiden försöksvis skulle ändras på önskat sätt under innevarande sommar.

Parkeringsplats

Personalens bilpark har ökat betydligt på senare år. Hr T. Johansson ansåg, att det därför behövdes en bättre parkeringsplats. Vidare önskade han, att tak skulle uppsättas mellan cykelställen. Ordföranden meddelade, att firman förhandlar med staden beträffande parkeringsplats för bilar utanför fabriken i samband med stadsplaneändringar och ansåg det därför inte lämpligt att nu företaga någon annan åtgärd. Beträffande tak för cykelställen kunde någon ändring icke lämpligen göras på grund av ställens konstruktion, men snöskottning och renhållning skulle förbättras.

Vid sammanträdet framfördes vissa önskemål om förbättringar vid personalbostäderna för kvinnliga arbetare.

Ny ordförande i företagsnämnden

Hr Olsson meddelade, att han den 30 juni 1951 avgår som chef för Kabelverket och därmed såsom ordförande i företagsnämnden. Som ny ordförande inträder Kabelverkets nye chef, hr Westling, och som ny representant från företagsledningen hr Almqvist.

Ordföranden framförde sitt tack till ledamöterna i företagsnämnden för det goda samarbetet och framhöll, att Kabelverkets anställda var och en på sin post har bidragit till den utveckling som Kabelverket har undergått. Han riktade ett tack till hela personalen och uttalade en förhoppning om en fortsatt gynnsam utveckling.

Hr T. Johansson framförde ett tack till hr Olsson för det goda samarbetet i nämnden under de gångna åren. Arbetet i företagsnämnden har blivit alltmer gi-

vande, och den personliga kontakten har minskat den klyfta, som förut funnits mellan företagsledning och arbetare.

Hr Westling uttryckte en förhoppning om, att samarbetet i företagsnämnden i fortsättningen skulle fortlöpa på samma goda sätt som hittills och att alla gemensamt skulle kunna göra en insats för företagets framgång.

AB Alpha, Uddevalla.

Sammanträde den 5 juni 1951.

Resultatet av ögonundersökningen på V 28 visar att större delen av personalen är i behov av glasögon. Kan detta möjligen bero på belysningsförhållandena på avdelningen, frågade hr Sörensen. Det ornamentsglas som finns på avdelningen sprider ljuset bättre än vanligt glas, framhöll hr Bratell och resultatet torde därför inte kunna bero på belysningen. Man skulle emellertid låta uppmäta ljusstyrkan i lokalen.

Transportproblem i presseriet

Transportsvårigheterna beror delvis på brist på transportlådor, framhölls det. Då fabriken den senaste tiden pressat mycket skrymmande detaljer, har denna brist märkts särskilt tydligt.

Plåtådor har beställts men leveransen, som redan skulle ha fullgjorts, har blivit fördröjd. Även trälådor har beställts och kommer att levereras senare. Bristen på transportlådor är därför av övergående natur.

Orderläget

Bolagets orderstock, som vid årsskiftet var betydande, har sedan dess ökat ytterligare något. Faktureringen under årets första månader har varit stor. Efterfrågan på vägguttag var föregående år relativt liten, men har sedan årsskiftet ökat så starkt, att det nu är svårt att tillgodose behovet. Antalet anställda arbetare har sedan årsskiftet ökat med 10 %, men ytterligare arbetare skulle behövas. Materialförsörjningen torde vara ordnad för detta år, men det blir allt svårare att få tag i råmaterial. Då exportstopp på pressmassa införts i England, kan bolaget tills vidare inte få några leveranser från sin huvudleverantör. Pressmassor kan dock erhållas från andra länder, men endast till avsevärt högre priser.

Sieverts Kabelverk.

Sammanträde den 5 juni 1951.

Sedan föregående sammanträde hade tre förslag behandlats. Ersättning lämnades för samtliga med tillsammans 280 kronor.

Resultat av verksamheten 1950

Ordföranden föredrog förvaltningsberättelsen jämte balans- och vinst- och förlusträkningarna för 1950.

Bolagets omsättning under 1950 uppgick till ca 80 milj. kr. Omsättningssiffran har påverkats av de under året stegrade materialpriserna. Sysselsättningen i verkstäderna har varit ungefär densamma som under det närmast föregående året. Orderingången ökade under senare delen av redovisningsåret, och den utgående orderstocken var därför större än vid utgången av år 1949.

I medeltal var vid bolaget anställda 1 595 personer under det gångna året. I löner och andra ersättningar till de anställda har utbetalats 11,4 milj. kronor.

Matsalsbygget

Hr Jansson betonade vikten av att matsalsfrågan snarast möjligt bringas till en lösning och förordade uppförandet av en provisorisk matsal, om detta var möjligt.

Hr Olsson meddelade, att någon provisorisk matsal icke torde kunna uppföras på grund av de höga kostnaderna och på grund av svårigheterna att finna någon tom för att uppföra en sådan byggnad. Han påpekade, att företagsledningen gör allt vad som står i dess makt för att få byggnadstillstånd för den byggnad, där matsalen skall inrymmas.

Ny ordförande i företagsnämnden

Hr Olsson meddelade, att med anledning av hans avgång hr Westling utsetts till ordförande från och med nästa sammanträde. Hr Nordell inträder som ordinarie representant för företagsledningen.

Hr Olsson anförde med anledning av sin avgång som verkställande direktör för Sieverts Kabelverk, att han under 23 års tid arbetat vid bolaget. Han tyckte emellertid att det i huvudsak varit en lycklig tid. Vad som särskilt gläder mig, när jag nu avgår, är, att min efterträdare är en man, som säkerligen kommer att leda företaget på ett mycket förtjänstfullt sätt, sade hr Olsson.

Hr Jansson framförde arbetarnas tack för den gångna tiden och det goda samarbete som därunder rått, samt uttryckte en förhoppning om ett lika gott samar-

bete med bolagets nye verkställande direktör. Hr Wedberg framförde tjänstemännens tack till ordföranden för det goda samarbetet under gångna år och hälsade bolagets nye chef välkommen.

Karlskronafabriken.

Sammanträde den 7 juni 1951.

Sjukförsäkringskassans möjligheter att bereda försäkringsskydd vid sjukdom utnyttjas inte i den utsträckning, som vore önskvärt, ansåg hr Stenberg, som har undersökt, i vilka klasser arbetarna är sjukförsäkrade. Sjukpenningen är i genomsnitt 3 kronor per dag. Även om det är möjligt att genom sjukförsäkringskassans åstadkomma ett bättre försäkringsskydd, vore det dock lämpligt att som komplettering göra medlemskap i verkstadsklubbens sjukfond obligatoriskt, ansåg han.

Sjukfondens representanter skall först få tillfälle att propagera för ökad frivillig anslutning till fonden, meddelade ordföranden. Om en stor majoritet av arbetarna då ansluter sig, kan frågan om obligatoriskt medlemskap åter tagas upp till diskussion. Det väsentliga därvidlag torde vara, om det nuvarande försäkringsskyddet kan anses tillräckligt.

Att sälja telefonapparater

Det finns just nu ca 75 milj. telefonapparater i världen, och 60 % av dem finns i USA, omtalade hr Siewert. I Sverige är ca 1,6 milj. telefonapparater i trafik, vilket motsvarar 23 apparater per 100 innevånare. Det är endast USA, som med 28 apparater per 100 innevånare, har flera apparater i förhållande till folkmängden. I länder som Indien och Kina finns i genomsnitt endast en apparat per 2 000 innevånare.

Världens behov av telefonapparater uppgår till ca 6 milj. per år. En stor del av detta apparatbehov gäller dock länder, där inhemska industrier tillgodoser hela behovet, och LME torde ha möjlighet att konkurrera om ca 15 % av världens årliga apparatbehov eller ca 1 milj. apparater. Det är emellertid många telefonfabriker, som konkurrerar om denna marknad, och konkurrensen är hård. På senare tid har LME hävdat sig väl i konkurrensen. Bolaget har ju bl. a. nyligen fått order på automatiseringen av Köpenhamn och flera andra större order.

För att LME skall kunna hävda sig på apparatmarknaden är det av stor betydelse, att kvaliteten på apparaterna är god. Om det vid upppackningen skulle visa sig, att någon apparat icke är fullgod, medför detta dåligt anseende för

företaget, då pressen i vissa länder ger stor publicitet åt sådana missöden.

För övrigt behandlades vid sammanträdet bl. a. mjölkdistributionen på verkstaden.

Svenska Elektronrör.

Sammanträde den 7 juni 1951.

Herr Granler meddelade, att det under första delen av året gjorts försök att öka tillverkningen av standardrör. Av olika skäl, bl. a. materialsituationen och personalbrist, har en ökning inte kunnat ske i den omfattning, som hade varit önskvärt. Det råder för närvarande brist på radiatorrör, sade han. För närvarande synes emellertid en omsvängning äga rum i USA beträffande televisionsrör. Med den nuvarande dollarkursen och de restriktiva exportbestämmelserna i USA synes emellertid någon amerikansk konkurrens icke vara att vänta för närvarande i Sverige eller på den europeiska marknaden.

Den högsta tillverkningsciffran SER haft uppnåddes 1946. Denna siffra behöver uppnås i år för att vi skall kunna behålla våra gamla kunder och tillfredsställa en del nytillkommande. Det vore lättare att uppnå denna siffra, om tillverkningen kunde mekaniseras i högre grad. På grund av investeringsbegränsningen är det emellertid ej möjligt för närvarande.

I fråga om andra rör än standardrör är vi belagda med order för större kvantiteter än vad som kan tillverkas i år.

På grund av den nuvarande materialsituationen är det nödvändigt, framhöll hr Granler, att största sparsamhet med material iakttages.

Arbetstid för nyanställd personal

Det är som regel icke lämpligt, ansåg hr Johansson, att nyanställd personal anländer omedelbart vid arbetstidens början första dagen, då det är svårt för vederbörande arbetsbefäl att vid denna tidpunkt ägna den nyanställda tillräcklig tid. Han föreslog, att den nyanställda skulle infinna sig vid något senare klockslag. Denna fråga och introduktionen på arbetsplatsen över huvud taget kommer att göras till föremål för utredning.

Fabriken i Söderhamn.

Sammanträde den 12 juni 1951.

Två mindre eldsvådor har nyligen uppstått på fabriksområdet, omtalade hr

Olsson. Vid den torka, som nu råder, är det nödvändigt med den största försiktighet, särskilt vid rökning. En större brand kan få mycket allvarliga konsekvenser för de anställda.

Verkskyddet

Efter det sammanträde, som hölls i matsalen, har en plan för verksamheten uppgjorts, meddelade hr Olsson. Vissa förberedelser har gjorts och avsikten är att till hösten samla personalen till övningar.

Tillverkningsprogrammet för år 1952

Tillverkningsprogrammet för kommande år räknar med en ökning i produktionen på ca 15 %. En stor del av denna ökning hänförs till tillverkning av järnvägsreläer. På fråga av hr Schön meddelade ordföranden, att erfarenheterna av denna nya tillverkning i huvudsak är goda.

Förslagsverksamheten

Förslagskommittén hade sedan föregående sammanträde behandlat tolv förslag. För sju av dem utbetalades ersättning med tillsammans kr. 400:—.

TWI-metoden

Vi har gjort vissa försök att lära upp nyanställda personer enligt denna metod, sade hr Erling. TWI-metoden innebär en systematisering av goda instruktionsprinciper. Större vikt lägges vid att visa eleverna, hur en rörelse skall utföras, än vid att muntligt instruera dem.

Det är väl värt att satsa tid på instruktionen, om upplärningstiden därigenom kan avkortas, ansåg hr Forsman. Då detta även har betydelse för arbetarnas förtjänst, har det också samband med trivseln.

AB Alpha, Sundbyberg.

Sammanträde den 21 juni 1951.

Till verkstadens förslagskommitté hade två förslag inkommit. De belönades med tillsammans 225 kronor. Från kontoret hade även två förslag inkommit som var under behandling.

Verktjygsservice

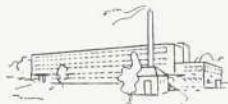
Slipning av fräsar har på senare tid inte kunnat utföras på ett fullt tillfredsställande sätt, ansåg herr Wänglin. Inköp av en särskild verktjygsslipmaskin skulle medföra en påtaglig förbättring. En årlig verktjygginventering vore kanske den bästa lösningen för komplettering av verktjygfförrådet, föreslog han. De slipmaskiner som finns räcker gott och väl till, framhöll hr Juhlin, men bristen på yrkeskunniga slipare medför svårigheter.

Arbetsstudieavdelningens verksamhet

Alla parter begagnar sig nu gärna av det instrument som arbetsstudierna utgör, sade hr Valentin i en redogörelse för avdelningens verksamhet och uppgifter. Så har det som bekant inte alltid varit, och utvecklingen är därför mycket glädjande. Sex arbetsstudiemän är anställda på arbetsstudieavdelningen. Samtliga verkstadsavdelningar utom verktygsavdelningen är föremål för avdelningens omsorger.

Råvaruförsörjningen

Försörjningen med pressmassor har ingett vissa farhågor. För att personligen taga kontakt med bolagets leverantörer av pressmassor hade hr Kallerman företagit en resa till England och Frankrike. Vissa utfästelser om leveranser hade då lämnats, och det närmaste årets behov av pressmassor är nu täckt.

Katrineholmsfabriken.

Sammanträde den 15 juni 1951.

Butiksstängningstiderna på helgdagsaftnar

Butikerna stänger vid helgerna ofta, innan industriens anställda slutar, anförde fru Axlund. Skulle det inte vara möjligt att göra en hänvändelse till Köpmannaföreningen för att få en ändring till stånd härvidlag, frågade hon. Efter en diskussion överenskoms det, att verkstadsledningen och verkstadsklubben tillsammans skulle sända en skrivelse till Köpmannaföreningen.

Tvål och handdukar på verkstadsavdelningarna

De handdukar, som finns på avdelningarna, brukar vid slutet på veckan ofta vara alltför smutsiga, sade fru Axlund. Det vore lämpligt att på vissa ställen byta handdukar två gånger per vecka eller tillhandahålla flytande tvål, ansåg hon. Fru Axlund skulle till kommande sammanträde närmare taga reda på, var byte kan behöva ske oftare.

Avvägning mellan automat- och handlindning

Arbetet på lindningsavdelningen förlöper inte fullt tillfredsställande nu, sade fru Axlund. Stockningar i produktionen uppstår ofta. Det är ibland svårt för automatlindningen att hinna med allt det arbete den har, medan handlindningen har otillräckligt med arbete. Ibland är för-

hållandet det rakt motsatta. Skulle inte vissa arbetare omväxlande kunna arbeta i automat- och handlindningen, frågade hon. Detta problem är svårt att komma tillrätta med, ansåg ordföranden. Vissa veckor får vi sådana order, som kräver mycket automatlindning men förhållandet andra veckor är det motsatta. Att låta personalen växla mellan automat- och handlindning är svårt, då de anställda i regel inte är villiga till det.

En tänkbar lösning är att lägga upp en lagerorder, som verkar utjämnande på arbetstillgången, sade hr Jonsson. Denna lösning kan vi nog inte använda nu på grund av den stora efterfrågan på reläer, sade ordföranden. Annars är vi väl medvetna om de svårigheter, som föreligger, och skall vidtaga alla åtgärder, som kan visa sig lämpliga, framhöll han.

Försäljningsbolaget.

Sammanträde den 13 juni 1951.

Till företagsombud för filialen i Malmö hade valts hr O. Olsson. Han efterträder hr Krantz, som slutat sin anställning i bolaget.

Förslagsverksamheten

Fem förslag hade behandlats sedan föregående sammanträde. För tre av dem utbetalades ersättning med tillsammans 200 kr. Genom förslagsverksamheten har många goda idéer kommit till användning, men, frågade ordföranden, skulle inte flera förslag kunna lämnas in, än som nu är vanligt. Nämndens övriga ledamöter ansåg, att man genom propagera av olika slag kunde få fram flera bra förslag. Det är nog många anställda, som anser, att ett visst arbete kan utföras på ett bättre sätt, men inte lämnar in sin idé till bedömning, därför att de anser den alltför obetydlig.

Montörlöner

Skulle det medföra några större nackdelar för montörerna, om deras avlöning utbetalades var fjortonde dag i stället för som nu varje vecka, frågade ordföranden. För avlöningskontoret skulle en sådan omläggning medföra stora fördelar. Åsikterna bland montörerna är delade, om veckolön eller halvmånadslön är det bästa, sade hr Hellman, som tagit kontakt med några montörer för att höra deras uppfattning i frågan. Man hade ut-

talat farhågor för, att utbetalning av ackordsförskotten skulle dröja väl länge genom en dylik omläggning. Ackordssedlarna borde kunna inlämnas betydligt snabbare, än som nu sker, framhöll hr J. Ericsson i detta sammanhang.

Stationsmontagen.

Sammanträde den 21 juni 1951.

Tyngdpunkten i montagearbetet har förskjutits till Stockholm, varför det där behöver anställas flera montörer, anförde hr Ledin. Bostadssituationen gör det emellertid svårt att anställa personal från andra orter. Därför har vi anhållit, att Telegrafverket skall tillåta oss att använda även utlänningar, som är bosatta i Stockholm. Hr Malmgren meddelade, att montörklubben förmodligen ej har några erinringar att framföra beträffande användandet av utländsk arbetskraft.

Kvalitetsmedvetande

Hr Patricks framhöll, att LME är känt för att tillverka kvalitetsprodukter och att hög kvalitet är nödvändig för att bolaget skall kunna hålla sin ställning i konkurrensen. Det är viktigt inte endast att fullgoda detaljer användas, utan också att montagearbetet blir av hög kvalitet. Herr Seglin var av den uppfattningen, att åtminstone de äldre montörerna alltid försöker utföra ett kvalitativt gott arbete, men att rationaliseringen och den stegrade arbetstakten medfört svårigheter härvidlag. Från arbetarhåll är vi positivt inställda, när det gäller att hålla hög kvalitet, sade hr Malmgren. En förutsättning är dock, att tillfredsställande arbetsbeskrivningar utarbetas och att de distribueras i tid. En stor del av ansvaret för att kvaliteten blir hög ligger hos förmännen, ansåg han.

De pågående utbildningskurserna för montörer diskuterades och i anslutning härtill meddelade hr Patricks, att såväl specialister som all-roundmontörer måste utbildas.

Förslagsverksamheten

Sedan föregående sammanträde hade tre förslag inkommit, vilka emellertid ännu ej slutbehandlats. Det överenskoms, att en särskild förslagskommitté skall bildas vid stationsmontagen. Härutöver informerade hr Patricks om råvaruförsörjningen. Dessutom diskuteras vissa frågor rörande arbetsplatsen på Malmskillnadsgatan.